РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (шести състав)

17 декември 2009 година *

По дело T-58/01

Solvay SA, установено в Брюксел (Белгия), за което се явяват адв. L. Simont, адв. P.-A. Foriers, адв. G. Block, адв. F. Louis и адв. A. Vallery, avocats,

жалбоподател,

срещу

Европейска комисия, за която се явяват г-н P. Oliver и г-н J. Currall, в качеството на представители, подпомагани от адв. N. Coutrelis, avocat,

ответник,

с предмет искане за отмяна на Решение 2003/5/ЕО на Комисията от 13 декември 2000 година относно процедура по прилагане на член 81 [ЕО] (дело COMP/

* Език на производството: френски.

33.133 — Б: Натриев карбонат — Solvay, CFK) (ОВ L 10, 2003 г., стр. 1) и при условията на евентуалност искане за отмяна или намаляване на наложената на жалбоподателя глоба,

ОБЩИЯТ СЪД (шести състав),

състоящ се от: г-н A. W. H. Meij, председател, г-н V. Vadapalas (докладчик) и г-н A. Dittrich, съдии,

секретар: г-жа K. Pocheć, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 26 и 27 юни 2008 г.,

постанови настоящото

Решение

Обстоятелства в основата на спора

1 Жалбоподателят Solvay SA е учредено по белгийското право дружество, осъществяващо дейност във фармацевтичната, химическата, пластмасовата и преработвателната промишленост. То произвежда по-конкретно натриев карбонат.

2 Натриевият карбонат съществува в природата под формата на самороден натриев карбонат (природна сода) или е получен чрез химически метод (синтетична сода). Природната сода се получава от стриване, пречистване и калциниране на самороден натриев карбонат. Синтетичната сода е резултат от реакцията на обикновена сол с варовик посредством разработения от братята Solvay през 1863 г. метод „амоняк—сода“.

3 Към момента на настъпване на обстоятелствата в основата на настоящия спор жалбоподателят извършва дейност в сектора на натриевия карбонат посредством търговски обекти в девет европейски страни, а именно Германия, Австрия, Белгия, Испания, Франция, Италия, Нидерландия, Португалия и Швейцария. Той притежава и производствени цехове в Германия, Австрия, Белгия, Испания, Франция, Италия и Португалия. През 1988 г. той притежава по-специално 52,5 % от германския пазар.

4 За периода от 1987 г. до 1989 г. освен жалбоподателя производители в Общността са и дружествата Imperial Chemical Industries (наричано по-нататък „ICI“), Rhône-Poulenc, AKZO, Matthes & Weber, както и дружеството Chemische Fabrik Kalk (наричано по-нататък „CFK“) — дъщерно дружество на Kali & Salz, принадлежащо към групата BASF. Техният годишен капацитет на производство е следният: 580 000 тона за Rhône-Poulenc, 435 000 тона за AKZO, 320 000 тона за Matthes & Weber и приблизително 260 000 тона за CFK.

5 През април 1989 г. Комисията на Европейските общности извършва проверки на различни производители на натриев карбонат в Общността съгласно член 14, параграф 3 от Регламент № 17 на Съвета от 6 февруари 1962 година, Първи регламент за прилагане на членове [81 ЕО] и [86 ЕО] (ОВ 13, 1962 г., стр. 204; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 1, стр. 3), в редакцията му, приложима към момента на настъпване на фактите. Тя изземва различни документи от помещенията на засегнатите дружества.

6 На 19 февруари 1990 г. Комисията служебно образува процедура срещу жалбоподателя, ICI и CFK на основание член 3, параграф 1 от Регламент № 17.

7 На 13 март 1990 г. Комисията изпраща на жалбоподателя, на ICI и на CFK изложение на възраженията. Всяко от дружествата получава само частта или частите от изложението на възраженията, свързана/свързани с отнасящите се до него нарушения, като към въпросната част или части са приложени съответните уличаващи доказателства.

8 Комисията съставя една-единствена преписка за всичките посочени в изложението на възраженията нарушения.

9 Що се отнася до настоящото дело, в озаглавения „Споразумението Solvay/CFK“ дял III от изложението на възраженията Комисията стига до извода, че жалбоподателят е участвал със CFK в споразумение и/или съгласувана практика, което/която е в противоречие с член 81 ЕО.

10 На 28 май 1990 г. жалбоподателят представя писменото си становище в отговор на изложените от Комисията възражения.

11 На 19 декември 1990 г. Комисията приема Решение 91/298/ЕИО относно процедура по прилагане на член [81 ЕО] (IV/33.133 — Б: Натриев карбонат — Solvay, CFK) (ОВ L 152, 1991 г., стр. 16). В това решение, нотифицирано с писмо от 1 март 1991 г., тя установява, че „[жалбоподателят] и CFK са нарушили разпоредбите на член [81 ЕО], като приблизително от 1987 г. до настоящия момент са участвали в споразумение за подялба на пазарите, с което [жалбоподателят] е гарантирал на CFK минимално годишно количество на продажбите на сода в Германия, изчислено на база на реализираните от CFK през 1986 г. продажби, и е компенсирал евентуалния дефицит на CFK, като му е изкупувал необходимото количество, така че посоченото дружество да постигне гарантирания минимум продажби“. На жалбоподателя и на CFK е наложена глоба съответно от три милиона екю и от един милион екю.

12 На същия ден Комисията приема Решение 91/297/ЕИО относно процедура по прилагане на член [81 ЕО] (IV/33.133 — A: Натриев карбонат — Solvay, ICI) (ОВ L 152, 1991 г., стр. 1), в което установява, че „[жалбоподателят] и ICI са нарушили разпоредбите на член [81 ЕО], участвайки от 1 януари 1973 г. най-малко до започването на настоящата процедура в съгласувана практика, с която са свели продажбите си на сода в Общността до съответните вътрешни пазари, а именно континентална Западна Европа за [жалбоподателя] и Обединеното кралство и Ирландия за ICI“. На жалбоподателя и на ICI е наложена съответно глоба от седем милиона екю.

13 Освен това на същия ден Комисията приема и Решение 91/299/ЕИО относно процедура по прилагане на член [81 ЕО] (IV/33.133 — B: Натриев карбонат — Solvay) (ОВ L 152, 1991 г., стр. 21), в което установява, че „приблизително от 1983 г. до настоящия момент жалбоподателят е нарушавал разпоредбите на член [82 ЕО] с действия, които са насочени към изключване или силно ограничаване на конкуренцията и се състоят в […] сключването на споразумения, с които задължава клиентите си да се снабдяват [от него], за да задоволяват всички или много голяма част от своите нужди от сода за неопределен или прекалено дълъг период от време, в предоставяне на значителни отстъпки и други финансови поощрения въз основа на пределно количество, надхвърлящо основното договорено с клиента количество, така че да гарантира, че за задоволяването на всички или много голяма част от своите нужди този клиент се снабдява от него, както и в обуславяне на отстъпките от съгласието на клиента да се снабдява [от него] за задоволяването на всички свои нужди“. На жалбоподателя е наложена глоба от 20 милиона екю поради установеното нарушение.

14 Освен това на същия ден Комисията приема Решение 91/300/ЕИО относно процедурата по прилагане на член [82 ЕО] (IV/33.133 — Г: Натриев карбонат — ICI) (ОВ L 152, 1991 г., стр. 40), в което установява, че „приблизително от 1983 г. до сега ICI е нарушавало разпоредбите на член [82 ЕО] с действия, които са насочени към изключване или силно ограничаване на конкуренцията и се състоят в […] предоставяне на значителни отстъпки и други финансови поощрения, отнасящи се до пределно количество, така че да гарантира, че за задоволяването на всички или много голяма част от своите нужди клиентът ще се снабдява [от] ICI и в осигуряване на съгласието на клиентите да се снабдяват [от] ICI, за да покрият изцяло или почти изцяло своите нужди или да ограничат покупките си от конкуренти до определено количество, а поне в един случай — в обуславяне на

отстъпките и другите финансови предимства от съгласието на клиента във връзка с всички свои нужди да се снабдява [от] ICI“. На ICI е наложена глоба от десет милиона екю.

15 На 2 май 1991 г. жалбоподателят подава жалба пред Общия съд, като иска отмяна на Решение 91/298. На същия ден жалбоподателят иска и отмяна на Решения 91/297 и 91/299. На 14 май 1991 г. ICI иска отмяна на Решения 91/297 и 91/300. Що се отнася до CFK, то не подава жалба, а заплаща наложената му с Решение 91/298 глоба от един милион екю.

16 С решение от 29 юни 1995 г. по дело Solvay/Комисия (T-31/91, Recueil, стр. II-1821, наричано по-нататък „Решение Solvay II“) Общият съд отменя Решение 91/298 в частта, която се отнася до жалбоподателя, тъй като заверката на посоченото решение е извършена след нотифицирането му, което представлява съществено процесуално нарушение по смисъла на член 230 ЕО.

17 На същия ден Общият съд отменя и Решение 91/299 (Решение по дело Solvay/Комисия, T-32/91, Recueil, стр. II-1825, наричано по-нататък „Решение Solvay III“), както и Решение 91/300 (Решение по дело ICI/Комисия, T-37/91, Recueil, стр. II-1901, наричано по-нататък „Решение ICI II“) поради ненадлежна заверка на обжалваните решения. Освен това Общият съд отменя Решение 91/297 (Решение по дело Solvay/Комисия, T-30/91, Recueil, стр. II-1775, наричано по-нататък „Решение Solvay I“, и Решение по дело ICI/Комисия, T-36/91, Recueil, стр. II-1847, наричано по-нататък „Решение ICI I“) в частта, която се отнася до жалбоподателите по тези две дела, поради нарушение на правото на достъп до преписката.

18 С жалби, подадени до секретариата на Съда на 30 август 1995 г., Комисията обжалва Решения Solvay II, точка 16 по-горе, Solvay III и ICI II, точка 17 по-горе.

19 С Решение от 6 април 2000 г. по дело Комисия/ICI (C-286/95 P, Recueil, стр. I-2341) и с Решение от 6 април 2000 г. по дело Комисия/Solvay (C-287/95 P и C-288/95 P, Recueil, стр. I-2391) Съдът отхвърля жалбите срещу Решение ICI II, точка 17 по-горе, Solvay II, точка 16 по-горе и Решение Solvay III, точка 17 по-горе.

20 На 12 декември 2000 г., вторник, осведомителна агенция публикува съобщение, което гласи следното:

„В сряда Европейската комисия ще наложи глоба на дружества от химическата промишленост, а именно Solvay SA и Imperial Chemical Industries plc [...], за нарушение на правото на конкуренция на Европейския съюз, заяви във вторник говорител на Комисията.

Глобите за твърдяната злоупотреба с господстващо положение на пазара на натриев карбонат са наложени още преди десет години, но са отменени от най-висшия европейски съд поради процесуални съображения.

Комисията ще приеме отново същото решение в сряда, но в правилната форма, заяви говорителят.

Дружествата никога не са оспорвали решението по същество. Ние ще приемем отново същото решение, каза той."

21 На 13 декември 2000 г. Комисията приема Решение 2003/5/ЕО относно процедурата по прилагане на член 81 [ЕО] (COMP/33.133 — Б: Натриев карбонат — Solvay, CFK) (ОВ L 10, 2003 г., стр. 1, наричано по-нататък „обжалваното решение“).

22 Същият ден Комисията приема и Решение 2003/6/ЕО относно процедурата по прилагане на член 82 [ЕО] (COMP/33.133 — В: Натриев карбонат — Solvay) (ОВ L 10, стр. 10), както и Решение 2003/7/ЕО относно процедурата по прилагане на член 82 [ЕО] (дело COMP/33.133 — Г: Натриев карбонат — ICI) (ОВ L 10, 2003 г., стр. 33).

23 Разпоредителната част на обжалваното решение е следната:

„Член 1

Solvay […] е нарушило разпоредбите на член [81 ЕО], като е участвало приблизително от 1987 г. поне до края на 1990 г. в споразумение за подялба на пазарите, с което Solvay гарантира на CFK минимално годишно количество на продажбите на сода в Германия, изчислено спрямо реализираните продажби от CFK през 1986 г., и компенсира евентуалния дефицит на CFK, като му изкупува необходимото количество, така че CFK да постигне гарантирания минимум продажби.

Член 2

За посоченото в член 1 нарушение налага на Solvay глоба от 3 милиона евро.

[…]“ [неофициален превод]

24 Съдържанието на обжалваното решение е почти същото като това на Решение 91/298. Комисията нанася само няколко редакционни промени и добавя нова част, озаглавена „Производства пред Първоинстанционния съд и пред Съда“.

25 В тази нова част от обжалваното решение Комисията, като се позовава на Решение на Общия съд от 20 април 1999 г. по дело Limburgse Vinyl Maatschappij и др./Комисия (Т-305/94—Т-307/94, Т-313/94—Т-316/94, Т-318/94, Т-325/94, Т-328/94, Т-329/94 и Т-335/94, Recueil, стр. II-931, наричано по-нататък „Решение PVC II на Общия съд“), приема, че има „право отново да постанови решение, което е било отменено поради чисто процесуални нарушения, без да образува нова административна процедура“ и че не е длъжна да проведе ново изслушване, ако текстът на новото решение не съдържа други твърдения за нарушения освен изложените в първото решение (съображение 70).

26 В обжалваното решение Комисията също така уточнява, че давностният срок трябва да бъде удължен с времето, през което е висящо производството пред Общия съд и пред Съда по жалбата срещу Решение 91/298, съгласно член 3 от Регламент (ЕИО) № 2988/74 на Съвета от 26 ноември 1974 година относно давността при налагане и изпълнение на санкции в областта на правото на транспорт и на конкуренция на Европейската икономическа общност (ОВ L 319, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 1, стр. 78) (съображения 75 и 76). Така предвид обстоятелствата в конкретния случай Комисията приема, че до септември 2004 г. може да постанови ново решение (съображение 78). Освен това тя посочва, че не е налице нарушение на правото на защита, когато новото решение е прието в разумен срок (съображение 70).

27 Що се отнася до самото нарушение, в обжалваното решение Комисията уточнява, че жалбоподателят и CFK сключват спогодба или споразумение, съгласно която/което жалбоподателят гарантира на CFK минимално годишно количество продажби на германския пазар. Ако продажбите на CFK в Германия спаднат

под гарантирания минимум, жалбоподателят трябвало да „изкупи дефицита“ на CFK (съображение 42). Според Комисията гарантираното на CFK количество е определено първоначално на 179 000 тона — число, което изглежда се основава на продажбите, реализирани от CFK в Германия през 1986 г. — и след това, през 1989 г., е увеличено на 190 000 тона с ретроактивен компенсационен механизъм за 1988 г. (съображения 43, 45 и 46).

28 В обжалваното решение Комисията се позовава и на проведено на 14 март 1989 г. заседание, на което присъстват висши представители на CFK и на неговото дружество майка Kali & Salz, от една страна, и на Deutsche Solvay Werke (DSW), дъщерно дружество на жалбоподателя, от друга. Според Комисията е твърде показателно, че за това заседание не е съставена никаква официална стенограма или протокол. Комисията обаче допълва, че от DSW е иззета кратка ръкописна бележка (съображение 47).

29 В обжалваното решение Комисията посочва, че очевидно целта на това споразумение е да се създадат условия на изкуствена стабилност на пазара и че в замяна на връщането към ценова политика, която жалбоподателят не счита за увреждаща, на CFK се гарантира минимален дял от германския пазар. Комисията също така добавя, че като изтегля от пазара количеството, което CFK не може да продаде, жалбоподателят създава положение, при което равнището на цените не може да бъде намалено в резултат на конкуренцията. Тя заключава, че разглежданите споразумения от вида „картел“, които са били изпълнени и са предизвикали търсените последици, ограничават по самото си естество конкуренцията по смисъла на член 81, параграф 1 ЕО (съображения 55—58).

30 Що се отнася до последиците за търговията между държавите членки, в обжалваното решение Комисията приема, че обстоятелството, че минималното гарантирано количество се отнася единствено до продажбите на германския пазар, по никакъв начин не е пречка за прилагането на член 81 ЕО. Според Комисията от действията на жалбоподателя в Брюксел личи, че това споразумение е част от обща политика за контрол върху пазара на сода в Общността и че споразумението между жалбоподателя и CFK има за цел не само съществено да намали конкуренцията в Общността, но и да запази непроменена структурата на пазара и неговото разделение според националните граници. Освен това

Комисията счита, че без това споразумение количеството, което жалбоподателят изкупува в изпълнение на гаранцията, е щяло най-вероятно да бъде продадено на други пазари в Общността (съображение 59).

31 В обжалваното решение Комисията стига до извода, че участвайки в това споразумение „приблизително от 1986 г. до края на 1990 г.“, жалбоподателят и CFK са нарушили член 81 ЕО (съображение 60).

32 Що се отнася до наложените на жалбоподателя и на CFK глоби, в обжалваното решение Комисията уточнява, че нарушението е „тежко“, тъй като по самото си естество споразуменията за подялба на пазарите представляват съществено ограничение на конкуренцията. Що се отнася до продължителността на нарушението, Комисията изчислява размера на глобите, като приема, че споразумението е сключено на дадена дата през 1987 г. (съображения 62 и 63).

33 Освен това от обжалваното решение е видно, че за да определи размера на глобата, Комисията взема предвид господстващото положение на жалбоподателя на пазара в качеството му на най-големия производител в Германия и в Общността (съображение 64). Също така Комисията установява, че нарушението е извършено умишлено и че двете страни напълно са съзнавали несъвместимостта на споразумението им с общностното право (съображение 65).

34 Накрая, в обжалваното решение Комисията подчертава, че на няколко пъти е налагала значителни глоби на жалбоподателя заради тайни споразумения в химическата промишленост.

35 На 13 декември 2000 г. Комисията публикува и прессъобщение, в което посочва, че ще приеме решения за налагане на жалбоподателя и на ICI на глоби, идентични на първоначално наложените им по дела „Carbonate de soude“.

Производство

36 На 12 март 2001 г. жалбоподателят подава жалба в секретариата на Общия съд.

37 На 8 май 2001 г. делото е разпределено на четвърти състав на Общия съд и е определен съдия докладчик.

38 След разрешение на Общия съд жалбоподателят и Комисията представят своите становища, съответно на 6 и на 23 декември 2002 г., относно последиците, които произтичат за настоящото дело от Решение на Съда от 15 октомври 2002 г. по дело Limburgse Vinyl Maatschappij и др./Комисия (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P—C-252/99 P и C-254/99 P, Recueil, стр. I-8375, наричано по-нататък „Решение PVC II на Съда“).

39 Тъй като съставите на Общия съд са променени, считано от 1 октомври 2003 г., съдията докладчик е назначен в първи състав, на който следователно е разпределено настоящото дело на 8 октомври 2003 г.

40 На 19 декември 2003 г. Общият съд приканва Комисията да представи изложението на възраженията и приложенията към него, както и подробен

опис на всички документи в преписката. Този опис е трябвало да съдържа кратка справка за автора, естеството и съдържанието на всеки документ. Общият съд също така иска от Комисията да му посочи до кои от тези документи жалбоподателят има достъп в административната процедура.

41 На 13 февруари 2004 г. Комисията представя изложението на възраженията и приложенията към него, както и исканията опис. Тя моли да ѝ бъде предоставен срок за отговор на последното искане на Общия съд.

42 С писмо от 10 март 2004 г. Комисията уточнява, че в административната процедура жалбоподателят има достъп до документите, които подкрепят изложението на възраженията и са приложени към него. Освен това тя препраща към 65 „папки“ от преписката, 22 от които съдържат документи от седалището на жалбоподателя или на едно от неговите дъщерни дружества (а именно „папки“ 2—14, 24—27, 50—52 и 62—65 и част от „папка“ 61). Според Комисията при проведената през 1990 г. процедура е спазена съществуващата съдебна практика относно правото на достъп до преписките. Тя допълва, че прегледът на преписката по разследването по никакъв начин не показва, че в административната процедура е нарушено правото на защита, дори ако тази преписка по разследването се разглежда в светлината на последващата съдебна практика относно правото на достъп до преписките.

43 С писмо от 21 юни 2004 г. Комисията изпраща до секретариата на Общия съд преработен опис на документите, съдържащи се в административната преписка, който е по-пълен от представения на 13 февруари 2004 г. Както предходния опис, и този преработен опис препраща към 65 „папки“. Тя изброява и няколко документа, които произхождат в по-голямата си част от дружеството Oberland Glas.

44 С писмо от 21 юли 2004 г. Общият съд приканва жалбоподателя да посочи документите в преработения опис, които не са му съобщени в административната процедура и които според него могат да съдържат данни, които биха могли да бъдат полезни за неговата защита.

45 С писмо от 29 септември 2004 г. жалбоподателят подчертава, че преработеният опис е непълен и неточен. Освен това от изброените в този преработен опис документи той посочва тези, които според него са полезни за неговата защита и с които иска да се запознае. Според него тези документи могли да му помогнат да развие доводите си относно последиците на разглежданото споразумение върху търговията между държавите членки.

46 Тъй като съставите в Общия съд са променени, считано от 13 септември 2004 г., съдията докладчик е назначен в новия четвърти състав, на който следователно настоящото дело е разпределено на 7 октомври 2004 г.

47 На 17 декември 2004 г. Общият съд приканва Комисията да представи в секретариата документите от преписката, посочени от жалбоподателя в писмото му от 29 септември 2004 г., в техните поверителни и неповерителни варианти.

48 С писмо от 28 януари 2005 г. Комисията представя в секретариата на Общия съд поверителния вариант на исканите документи от преписката. Тя моли за допълнителен срок, за да представи евентуален неповерителен вариант, тъй като съответните предприятия трябва да посочат дали имат интерес от запазването на поверителността. Комисията уточнява и следното:

„Макар да [съдържа] всички преписки, които тя притежава към този момент, описът не обхваща всички преписки, които са посочени пред Общия съд по първото дело „Натриев карбонат“. Няколкото липсващи преписки не могат да бъдат намерени въпреки продължителното търсене.“

49 След като посочва, че засегнатите предприятия не искат поверително третиране, в писмо от 15 март 2005 г. Комисията излага следното становище:

„По отношение на преписките, които не могат да бъдат намерени, Комисията изразява съжаление за невъзможността да предостави напълно надежден отговор на въпросите на Общия съд.

Притежаваната понастоящем от Комисията административна преписка ([т.е.] преписката, която обхваща процедурата от започването на разследването до изпращането на изложението на възраженията), съдържа 65 номерирани класьора, обхващащи периода [до] септември 1989 г., [както и] преписка № 71, която съдържа изложението на възражения от март 1990 г. и приложенията към него, а също и неномериран класьор, озаглавен „Oberland Glas“. Следователно изглежда, че липсват пет класьора.

По отношение на съдържанието на липсващите класьори Комисията изразява съжаление, че е невъзможно да се състави пълен опис на изчезналите документи, тъй като показалците към тези класьори също не могат да бъдат намерени. Ето защо има основание да се приеме, че поне някои от тях съдържат кореспонденцията на основание член 11 от Регламент № 17, което отговаря на предоставеното от Комисията през 1990 г. обяснение пред Общия съд относно административната преписка. Например вероятно е отговорът на [...] ICI на искането за сведения на Комисията от 19 юни 1989 г. да е част от липсващите преписки: отправеното до ICI искане се намира в административната преписка, която все още е в Комисията, но отговорът липсва.“

50 На 14 април 2005 г. жалбоподателят се запознава в секретариата на Общия съд с документите от преписката, посочени в писмото му от 29 септември 2004 г.

51 На 15 юли 2005 г. жалбоподателят представя становището си относно ползата от документите, с които се е запознал, за неговата защита. На 17 ноември 2005 г. Комисията отговаря на становището на жалбоподателя.

52 Поради изтичането на мандата на съдията, първоначално определен за докладчик, председателят на Общия съд определя нов съдия докладчик с акт от 22 юни 2006 г.

53 Тъй като съставите на Общия съд са променени, считано от 25 септември 2007 г., съдията докладчик е назначен в шести състав, на който следователно настоящото дело е разпределено на 5 октомври 2007 г.

54 Тъй като съдия Чипев е възпрепятстван да заседава, на 12 февруари 2008 г. в приложение на член 32, параграф 3 от Процедурния правилник на Общия съд председателят на Общия съд определя съдия Dittrich, който да попълни състава.

55 Въз основа на доклад на съдията докладчик Общият съд (шести състав) решава да открие устната фаза на производството и в рамките на процесуално-организационните действия, предвидени в член 64 от Процедурния правилник, на 5 май 2008 г. писмено задава въпроси на жалбоподателя и на Комисията. Страните отговарят в определения срок.

56 Изказванията на страните и техните отговори на устните въпроси, поставени от Общия съд, са изслушани в съдебното заседание от 26 юни 2008 г.

Искания на страните

57 Жалбоподателят моли Общия съд:

— да установи, че процедурата за налагане на санкции е изключена поради изминалото време, и при всички случаи да отмени обжалваното решение,

— при условията на евентуалност да установи, че правомощието на Комисията да налага глоби е погасено по давност, и при всички случаи да отмени член 2 от обжалваното решение в частта, с която му налага глоба от три милиона евро,

— отново при условията на евентуалност да приеме, че липсва основание да му бъде наложена глоба, или поне значително да я намали,

— с оглед на събирането на доказателства да задължи Комисията да представи всички вътрешни документи, свързани с приемането на обжалваното решение, и по-специално протокола от всяко заседание на колегиума на комисарите, на което е обсъждано обжалваното решение,

— да задължи Комисията да представи всички документи, съдържащи се в преписката ѝ по дело COM/33.133,

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

58 Комисията моли Общия съд:

— да отхвърли жалбата като неоснователна,

— да осъди жалбоподателя да заплати съдебните разноски.

От правна страна

59 Исканията на жалбоподателя са за отмяна на обжалваното решение и при условията на евентуалност за отмяна или намаляване на наложената му с посоченото решение глоба.

1. *По исканията за отмяна на обжалваното решение*

60 Жалбоподателят излага по същество четири правни основания за отмяна на обжалваното решение. Те са изведени, на първо място, от изминалото време, на второ място, от нарушаването на съществените процесуални правила, на трето място, от липсата на засягане на търговията между държавите членки, и на четвърто място, от нарушаването на правото на достъп до преписката.

По първото правно основание, изведено от изминалото време

61 Първото правно основание се състои от две части, които са изведени съответно от неправилното прилагане на правилата за погасителната давност, установени с Регламент № 2988/74, и от нарушаването на принципа на разумния срок.

По първата част, изведена от неправилното прилагане на правилата за погасителната давност

— Доводи на страните

62 Жалбоподателят твърди, че изложените от Комисията доводи относно спазването на правилата за погасителната давност са в противоречие с буквата и духа на Регламент № 2988/74.

63 Според жалбоподателя жалбата, подадена от Комисията на 30 август 1995 г., която няма суспензивно действие съгласно член 60 от Статута на Съда, се отнася не до Решение 91/298, което е отменено с обратно действие, а до Решение Solvay II, точка 16 по-горе. Всъщност по силата на член 58 от Статута на Съда производството по обжалване се ограничава до правни въпроси и Съдът извършва контрол за законосъобразност, като се основава на суверенната преценка на Общия съд по въпросите от фактическо естество.

64 Макар посоченото в член 3 от Регламент № 2988/74 „висящо [производство] пред Съда“ да трябва към настоящия момент да се разглежда като включващо Общия съд, въвеждането на двуинстанционно производство не можело да удължи периода на спиране на погасителната давност, така че да се обхване производство, чийто предмет не е обжалваното решение. Освен това дори да се приемело, че съгласно член 3 от Регламент № 2988/74 погасителната давност спира да тече

по време на производството по обжалване, това означавало да се придаде действие на отменението ab initio решение, което било без прецедент в общата практика на държавите членки.

65 Като се позовава на точка 1098 от Решение PVC II на Общия съд, точка 25 по-горе, жалбоподателят отбелязва, че целта на член 3 от Регламент № 2988/74 е да се допусне спиране на погасителната давност, когато Комисията не може да предприеме действия поради обективна причина, за която не носи отговорност и която се дължи на обстоятелството, че е налице висящо производство по обжалване. Жалбоподателят счита, че в конкретния случай Комисията може да твърди, че е възпрепятствана да предприеме действия, докато производството по обжалване е висящо пред Общия съд. За сметка на това след произнасянето на решението на Общия съд Комисията била свободна, при условие че спази принципа на разумния срок, да приеме ново решение. Така с обжалването Комисията поела риска правомощието ѝ да се окаже погасено по давност, въпреки че била запозната с Решение на Съда от 15 юни 1994 г. по дело Комисия/BASF и др. (C-137/92 P, Recueil, стр. I-2555), което се отнася до липсата на заверка на актовете, приети от колегиума на комисарите. Ето защо бездействието на Комисията, докато жалбата е висяща пред Съда, не можело да бъде оправдано с никаква обективна причина.

66 Поради това срокът на погасителната давност трябвало да бъде удължен единствено със срока на производството пред Общия съд. Следователно срокът на погасителната давност изтекъл на 15 януари 2000г., доста преди приемането на обжалваното решение.

67 Жалбоподателят отбелязва също, че в Решение PVC II на Общия съд, точка 25 по-горе, това тълкуване не е оспорено. Всъщност по делото, по което е постановено това решение, новото решение на Комисията било прието в срок, по-кратък от петгодишния срок, увеличен единствено със свързания с производството пред Общия съд „срок на спиране“. Така в Решение PVC II на Общия съд, точка 25 по-горе, не бил разгледан въпросът дали жалбата има суспензивно действие по смисъла на член 3 от Регламент № 2988/74.

68 В писмената реплика жалбоподателят допълва, че ако се приеме поддържаната от Комисията теза, това би лишило Решение Solvay II, точка 16 по-горе, от всякакви правни последици, докато не бъде потвърдено от Съда, което би означавало да не се признае действието на това решение. Освен това широкото тълкуване на член 3 от Регламент № 2988/74, при което се обхващат случаите, в които Комисията не е възпрепятствана да предприеме действия, било в противоречие с принципа на правната сигурност.

69 Накрая, в становището, представено след Решение PVC II на Съда, точка 38 по-горе, жалбоподателят поддържа, че нито Общият съд, нито Съдът са имали намерение в делото, по което е постановено това решение, да разгледат въпроса дали при подадена от Комисията жалба срещу отменително решение на Общия съд погасителната давност спира да тече по време на производството по обжалване.

70 Комисията оспорва изложените от жалбоподателя доводи.

— Съображения на Общия съд

71 Като начало следва да се подчертае, че Регламент № 2988/74 въвежда цялостна правна уредба, регламентираща подробно сроковете, в които Комисията има право, без да накърнява основното изискване за правна сигурност, да налага глоби на предприятия, по отношение на които са образувани производства във връзка с прилагането на общностните правила на конкуренция (Решение на Общия съд от 19 март 2003 г. по дело CMA CGM и др./Комисия, T-213/00, Recueil, стр. II-913, точка 324 и Решение от 18 юни 2008 г. по дело Hoechst/Комисия, T-410/03, Сборник, стр. II-881, точка 223).

72 Така съгласно член 1, параграф 1, буква б) и параграф 2 от Регламент № 2988/74, както и съгласно член 2, параграф 3 от същия регламент, погасителната давност изключва процедурите за налагане на санкции, когато Комисията не наложи глоба или санкция в срок от пет години след началния момент на погасителната давност, ако междувременно същата не бъде прекъсната, а при наличието на прекъсващи я действия — най-късно в срок от десет години от същия начален

момент. Въпреки това по силата на член 2, параграф 3 от посочения регламент така определеният срок на погасителната давност се удължава с времето, през което погасителната давност е спряна съгласно член 3 от същия регламент (Решение PVC II на Съда, точка 38 по-горе, точка 140).

73 Съгласно член 3 от Регламент № 2988/74 погасителната давност във връзка с налагането на санкции спира да тече докато е висящо производството пред Съда на Европейските общности, в което се разглежда решението на Комисията.

74 В конкретния случай от обжалваното решение е видно, че в разглежданото дело Комисията прилага правилата за погасителната давност по следния начин.

75 На първо място Комисията приема, че по отношение на продължените и продължаваните нарушения срокът на погасителната давност започва да тече от края на 1990 г. Освен това допълва, че дори да се предположи, че нарушението е прекратено на 19 декември 1990 г. и че приемането и нотифицирането на Решение 91/298 не прекъсват погасителната давност, тя разполага със срок, за да приеме решението си, поне до края на 1995 г. (съображение 74).

76 На следващо място Комисията приема, че срокът на погасителната давност трябва да бъде удължен с времето, през което жалбата срещу решението е висяща пред Общия съд (съображение 75). В конкретния случай обаче, доколкото жалбата е подадена пред Общия съд на 2 май 1991 г., доколкото решението е постановено от Общия съд на 29 юни 1995 г., доколкото жалбата е подадена пред Съда на 30 август 1995 г. и доколкото решението е постановено от Съда на 6 април 2000 г., погасителната давност е спряна най-малко осем години, девет месеца и четири дни (съображение 77). Ето защо Комисията приема, че разполага със срок до септември 2004 г., за да приеме ново решение (съображение 78).

77 Следователно според Комисията обжалваното решение от 13 декември 2000 г. е прието преди изтичането на погасителната давност.

78 В това отношение следва да се изтъкне, на първо място, че срокът на погасителната давност започва да тече от прекратяването на нарушението, т.е. през 1989 г., както е посочено в точки 293—305 по-долу, а не през 1990 г., както посочва Комисията.

79 На следващо място, както правилно подчертават страните, след създаването на Общия съд съдържащият се в член 3 от Регламент № 2988/74 израз „висящо [производство] пред Съда на Европейските общности“ трябва да се разбира в смисъл, че се отнася на първо място до висящо производство пред Общия съд, доколкото жалбите срещу наложени санкции или глоби в областта на правото на конкуренцията попадат в неговата компетентност. Следователно погасителната давност спира да тече по време на цялото производство пред Общия съд.

80 Накрая, от точка 157 от Решение PVC II на Съда, точка 38 по-горе, е видно, че по смисъла на член 3 от Регламент № 2988/74 погасителната давност спира да тече, докато е висящо производството „пред Общия съд и пред Съда“, в което се разглежда въпросното решение. Следователно погасителната давност спира да тече и по време на цялото производство пред Съда, без да е нужно произнасяне по отношение на периода от обявяването на решението на Общия съд до сезирането на Съда.

81 От всичко гореизложено следва, че в конкретния случай погасителната давност не е настъпила, тъй като срокът на погасителната давност започва да тече през 1989 г., а Комисията налага глоба на 13 декември 2000 г., тоест в срока от пет години след началната дата на срока на погасителната давност, удължен с времето, през което погасителната давност е спряна. В това отношение допуснатата от Комисията грешка в обжалваното решение по отношение на датата, на която нарушението е преустановено, не променя факта, че обжалваното решение е прието при спазването на установените в Регламент № 2988/74 правила за погасителната давност.

82 Нито един от изложените от жалбоподателя доводи не може да постави под въпрос този извод.

83 Всъщност, на първо място, следва да се отбележи, че член 60 от Статута на Съда и член 3 от Регламент № 2988/74 имат различно приложно поле. Липсата на суспензивно действие на жалбата не може да лиши от всякакво действие член 3 от Регламент № 2988/74, който се отнася до случаи, при които Комисията трябва да изчака решението на общностния съд. Следователно не може да бъде приета тезата на жалбоподателя, според която Комисията не трябвало да вземе предвид времето, през което производството по обжалване е висящо пред Съда, тъй като в противен случай решението на Съда по жалбата би било лишено от основание и последици.

84 На второ място, по отношение на довода на жалбоподателя, че въвеждането на двуинстанционно производство не позволява да се удължи периодът, през който давността спира да тече, следва да се припомни, че член 3 от Регламент № 2988/74 предоставя защита на Комисията срещу действието на погасителната давност в случаите, при които, за да узнае дали обжалваният акт е законосъобразен или не, тя трябва да изчака решението на общностния съд в производство, чието протичане не ръководи (вж. в този смисъл Решение PVC II на Съда, точка 38 по-горе, точка 144).

85 На трето място, що се отнася до довода, според който Решение PVC II на Общия съд, точка 25 по-горе, е без значение за разрешаването на настоящия правен спор, от текста на това решение, напротив, ясно личи, че по принцип към срока на погасителната давност следва да се добави времето, през което давността е спряна, т.е. не само времето, през което производството е висящо пред Общия съд, но и времето, през което производството е висящо пред Съда.

86 На четвърто място, що се отнася до довода, според който спирането на погасителната давност, докато трае производството по обжалване, би означавало да се придадат последици на отменено в първоинстанционното производство решение, достатъчно е да се отбележи, че спирането на погасителната давност само позволява на Комисията евентуално да приеме ново решение в хипотезата,

при която жалбата срещу решение на Общия съд, отменящо решение на Комисията, е отхвърлена. Това спиране на погасителната давност не оказва никакво действие върху решението, което е отменено с решението на Общия съд.

87 На пето място, няма съмнение, че в случай на обжалване Комисията формално може да предприеме действия и да приеме ново решение поради отмяната на първоначалното решение от Общия съд. Същевременно жалба срещу окончателното решение, с което се налагат санкции, спира погасителната давност във връзка с налагането на санкции, докато общностният съд не се произнесе окончателно по посочената жалба (Решение PVC II на Съда, точка 38 по-горе, точка 147). Всъщност съгласно практиката на Съда член 3 от Регламент № 2988/74 предоставя защита на Комисията срещу действието на погасителната давност в случаите, при които за да узнае дали обжалваният акт е законосъобразен или не, тя трябва да изчака решението на общностния съд в производство, чието протичане не ръководи. Посоченият член 3 се отнася следователно до хипотезите, при които бездействието на институцията не се дължи на неполагане на дължимата грижа (Решение PVC II на Съда, точка 38 по-горе, точка 144). Ето защо Комисията не може да бъде упрекната, че преди да приеме ново решение, подава жалба, упражнявайки правото си на защита, и изчаква решението по дело Комисия/Solvay, точка 19 по-горе.

88 На шесто място, следва да се добави, че предложеното от жалбоподателя тълкуване на член 3 от Регламент № 2988/74 води до сериозни затруднения на практика. Всъщност ако след отмяна на нейно решение от Общия съд Комисията трябва да приеме ново решение, без да изчака решението на Съда, в хипотезата, при която Съдът отмени решението на Общия съд, възниква риск от успоредно съществуване на две решения с един и същи предмет.

89 Освен това очевидно е в противоречие с изискванията за процесуална икономия на административната процедура да се наложи на Комисията да приеме ново решение, преди да узнае дали първоначалното решение е законосъобразно или не, само за да се избегне настъпването на погасителната давност.

90 С оглед на всичко гореизложено първата част от първото правно основание трябва да се отхвърли.

По втората част, изведена от нарушението на принципа на разумния срок

— Доводи на страните

91 Жалбоподателят твърди, че се е запознал с „обвинението срещу него“ на 13 март 1990 г. — датата, на която му е изпратено изложението на възраженията, тоест единадесет години преди датата на подаване на настоящата жалба. Освен това залогът по настоящото дело бил особено важен за него, доколкото в Решение 91/298, а след това и в обжалваното решение, Комисията го обвинява в тежко нарушение и му налага глоба от три милиона евро. Към момента на подаване на настоящата жалба обаче не било прието никакво окончателно решение по съдържащите се в изложението на възраженията обвинения срещу него.

92 Като се позовава на член 6, параграф 1 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (наричана по-нататък „ЕКПЧ“), подписана в Рим на 4 ноември 1950 г., жалбоподателят отбелязва, че като цяло започнатото през февруари 1990 г. производство явно превишава разумния срок. В това отношение общностната съдебна практика не предвиждала, че продължителността на производството трябва да се преценява етап по етап. Ето защо напълно неоправдано било Комисията да чака пет години и половина, за да приеме ново решение, като се има предвид, че жалбата пред Съда нямала суспензивно действие.

93 След Решение Solvay II, точка 16 по-горе, Комисията решила не само да подаде жалба, за която е могла да предвиди, че ще бъде отхвърлена предвид Решение по дело Комисия/BASF и др., точка 65 по-горе, но и да изчака изхода на делото по нея, преди да приеме обжалваното решение. Освен това според жалбоподателя

Комисията е чакала още осем месеца след Решение по дело Комисия/Solvay, точка 19 по-горе, въпреки че по дело PVC II, точка 25 по-горе, новото решение е прието за срок от месец и половина.

94 Освен това Комисията смесила разумния срок със срока на погасителната давност, като неправилно приела, че има право да приеме ново решение до 2004 г. Ето защо в обжалваното решение Комисията не посочвала обстоятелствата, на които се позовава, за да приеме, че в конкретния случай разумният срок е спазен. Според жалбоподателя каквито и да са съображенията за продължителността на всеки етап от производството, „срок от четиринадесет до шестнадесет години, а дори и повече, за цялото производство между изложението на възраженията и окончателното решение на Общия съд или на Съда“ не може да бъде окачествен като разумен.

95 Ето защо Общият съд следвало да установи, че разумният срок е превишен, и да отмени обжалваното решение, тъй като на този етап вече не било възможно да се произнесе в разумен срок по формулираните срещу жалбоподателя обвинения. Всяко друго разрешение, например превишаването на разумния срок да се вземе предвид при определянето размера на глобата, не би отстранило нарушението на член 6 от ЕКПЧ. Освен това жалбоподателят поддържа, че съгласно принципите, установени от Европейския съд по правата на човека, не трябва да доказва, че превишаването на разумния срок уврежда правото му на защита, което би било отделно правно основание за отмяна. Всъщност критерият за нарушаване на правото на защита не бил свързан с правото на гледане на наказателното дело в разумен срок.

96 Във всеки случай жалбоподателят твърди, че превишаването на разумния срок и дължащото се на това изгубване на доказателства възпрепятстват защитата му, като го лишават по-конкретно от възможността да докаже изложените в жалбата му доводи. Освен това жалбоподателят поддържа, че вече не може да призове предишните си работници, които са били наети в съответния сектор и в съответното дъщерно дружество. Ето защо жалбоподателят твърди, че е „конкретно възпрепятстван да се защити“.

97 Жалбоподателят счита, че неправомерното бездействие на Комисията през петте години и половина след Решение Solvay II, точка 16 по-горе, трябва да бъде специално санкционирано. В това отношение жалбоподателят уточнява, че е било оправдано да вярва, че Комисията се е отказала да възобнови процедурата по преписката, след като не се е опитала редовно да поддържа архив във връзка с обстоятелствата и документите, които могат да бъдат полезни за неговата защита. Освен това след изтичането на десет, дори пет години политиката ѝ на архивиране предвиждала, освен в изключителни случаи, систематично унищожаване на архивите.

98 Накрая, да се приеме, че тежестта на доказване на неразумния характер пада върху жалбоподателя, би било в противоречие с практиката на Европейския съд по правата на човека, според която при дълги периоди на бездействие националните органи следва да обяснят причините за това, които биха могли да бъдат оправдани само в изключителни случаи. Жалбоподателят твърди също, че за разлика от Комисията не може да бъде упрекнат в действия, целящи забавяне на производството след 1989 г. включително. Той отбелязва, че Комисията се показва неспособна да спазва вътрешните си правила за заверяване и принципа на правната сигурност, което забавя с години разглеждането по същество на първоначалното решение.

99 Комисията оспорва изложените от жалбоподателя доводи.

— Съображения на Общия съд

100 Като начало следва да се припомни, че спазването на принципа на разумния срок се налага в областта на конкуренцията при административните производства, които се провеждат съгласно Регламент № 17 и могат да доведат до определените в него санкции и до съдебно производство пред общностния съд (Решение PVC II на Съда, точка 38 по-горе, точка 179).

101 На първо място в подкрепа на твърдението си за нарушение, изведено от неразумната продължителност на административната процедура, жалбоподателят посочва по-конкретно обстоятелството, че макар жалбата да няма суспензивно действие, Комисията без никакво основание е чакала пет години и половина, за да приеме ново решение вследствие на отмяната на Решение 91/298 с Решение Solvay II, точка 16 по-горе.

102 Както обаче бе констатирано при разглеждането на първата част от първото правно основание, погасителната давност спира да тече съгласно член 3 от Регламент № 2988/74 по време на цялото производство пред Съда вследствие на жалбата, подадена срещу Решение Solvay II, точка 16 по-горе. Ето защо Комисията не може да бъде упрекната, че е нарушила принципа на разумния срок само поради това че преди да приеме обжалваното решение, е изчакала Съдът да се произнесе по тази жалба.

103 На второ място жалбоподателят твърди по-общо, че продължителността на цялата административна процедура, т.е. между изпращането на изложението на възраженията и приемането на обжалваното решение, надхвърля разумния срок.

104 Този довод трябва да бъде отхвърлен.

105 Всъщност при разглеждането на твърдението за нарушение, изведено от нарушение на принципа на разумния срок, следва да се направи разграничение между административната процедура и съдебното производство. Така времето, през което общностният съд изследва законосъобразността на Решение 91/298, както и валидността на Решение Solvay II, точка 16 по-горе, не може да бъде взето предвид при определяне на продължителността на процедурата пред Комисията (вж. в този смисъл Решение по дело PVC II на Съда, точка 38 по-горе, точки 202—204).

106 На трето място, жалбоподателят критикува продължителността на административната процедура между произнасянето на Решение по дело Комисия/Solvay, точка 19 по-горе, и приемането на обжалваното решение.

107 В това отношение следва да се припомни, че този период започва на 6 април 2000 г., датата на произнасяне на Решение по дело Комисия/Solvay, точка 19 по-горе, и завършва на 13 декември 2000 г. с приемането на обжалваното решение. Следователно този етап от административната процедура продължава осем месеца и седем дни.

108 През този период Комисията извършва само формални изменения на Решение 91/298, и по-конкретно въвежда нов пасаж, който е свързан с „производствата пред Първоинстанционния съд и Съда“ и се отнася до преценката дали са спазени сроковете на погасителната давност. Освен това приемането на обжалваното решение не е предшествано от никакво допълнително действие по разследване, тъй като Комисията се позовава на резултатите от проведеното преди десет години разследване. Следва обаче да се признае, че дори при тези условия определени проверки и съгласувания в администрацията могат да се окажат необходими за постигането на такъв резултат.

109 В този смисъл не следва да се приеме, че срокът от осем месеца и седем дни, изтекъл от произнасянето на Решение по дело Комисия/Solvay, точка 19 по-горе, до приемането на обжалваното решение, трябва да се счита за неразумен.

110 На четвърто място, що се отнася до продължителността на административната процедура от изпращането на изложението на възраженията до приемането на Решение 91/298, следва да се отбележи, че жалбоподателят не счита, че същото само по себе си може да бъде оспорено. Всъщност жалбоподателят твърди само че разумният характер на срока трябва да се преценява, считано от 13 март 1990 г., т.е. от датата, на която му е изпратено изложението на възраженията, без да възразява срещу периода от единадесет месеца, изтекъл от изложението на възраженията до приемането на Решение 91/298 на 1 март 1991 г.

111 От гореизложеното следва, че жалбоподателят не представя никакви доказателства, въз основа на които да се приеме, че в случая общата продължителност на административната процедура е прекомерна.

112 В действителност дори да трябва да се вземе предвид фазата на административната процедура, предшестваща изложението на възраженията (вж. в този смисъл Решение на Съда от 21 септември 2006 г. по дело Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Комисия, C-105/04 P, Recueil, стр. I-8725, точка 51), следва да се приеме, че продължителността на цялата административна процедура не е прекомерна с оглед по-специално на извършваните след април 1989 г. проверки, на направените впоследствие искания за сведения и на започването на служебната процедура на 19 февруари 1990 г. При тези обстоятелства не могат да бъдат считани за неразумни нито приблизително единадесетмесечната продължителност на извършените от Комисията проверки от април 1989 г. до датата на изложението на възраженията, нито продължителността на цялата административна процедура.

113 Следва да се добави, че във всички случаи нарушението на принципа на разумния срок би обосновало отмяната на решение, взето в административна процедура в областта на конкуренцията, само доколкото това нарушение е довело и до нарушение на правото на защита на съответното предприятие. Всъщност ако не се установи, че изтеклият прекомерно дълъг период засяга възможността на съответните предприятия за ефективна защита, неспазването на принципа на разумния срок не се отразява върху законосъобразността на административната процедура (вж. в този смисъл Решение PVC II на Общия съд, точка 25 по-горе, точка 122).

114 В това отношение жалбоподателят твърди, че трудно може да се защити срещу обвиненията, почиващи на факти, за които се твърди, че са настъпили към онзи момент, тъй като вече не може да призове своите работници, които към момента на настъпването на фактите са били на работа в съответния сектор и в съответното дъщерно дружество.

115 Комисията обаче не е извършвала действия по разследване от произнасянето на Решение по дело Комисия/Solvay, точка 19 по-горе, до приемането на обжалваното решение.

116 Освен това от обжалваното решение е видно, че същото се основава на същите мотиви като тези в Решение 91/298, че съдържанието на тези две решения е почти еднакво и че Комисията не взема предвид никакво ново доказателство, поради което да се налага упражняване на правото на защита.

117 При тези обстоятелства правото на защита на жалбоподателя не е нарушено.

118 На пето място, по отношение на съдебното производство следва да се отбележи, че в жалбата жалбоподателят не поставя пряко под въпрос продължителността на производството пред Общия съд и след това на производството пред Съда, що се отнася до Решение 91/298.

119 При всички случаи, следва да се припомни, че вдъхновеният от член 6, алинея 1 от ЕКПЧ общ принцип на правото на Общността, според който всяко лице има право на справедлив съдебен процес, и по-конкретно правото на процес в разумен срок, е приложим при съдебно обжалване на решение на Комисията за налагане на глоби на предприятие за нарушаване на правото на конкуренцията. Разумният характер на срока се преценява в зависимост от обстоятелствата по конкретното дело, и по-специално от значимостта на спора за заинтересуваната страна, от сложността на делото и от поведението на жалбоподателя и това на компетентните органи. Изброяването на тези критерии не е изчерпателно и преценката на разумния характер на срока не изисква винаги изследване на обстоятелствата по конкретния случай от гледна точка на всеки един от тях, когато продължителността на производството изглежда оправдана от гледна точка само на един от тези критерии. Така сложността на делото може да бъде възприета като оправдание за един твърде дълъг на пръв поглед срок (вж. Решение на Съда от 25 януари 2007 г. по дело Sumitomo Metal Industries и Nippon Steel./Комисия, C-403/04 P и C-405/04 P, Сборник, стр. I-729, точки 115—117 и цитираната съдебна практика).

120 Освен това в Решение от 17 декември 1998 г. по дело Baustahlgewebe/Комисия (C-185/95 P, Recueil, стр. I-8417), след като установява, че Общият съд не е спазил изискванията, свързани със спазването на разумния срок, Съдът по съображения за процесуална икономия и за да отстрани незабавно и ефективно това процесуално нарушение, обявява за основателно изведеното от прекомерната продължителност на процедурата правно основание, за да отмени обжалваното решение в частта, в която на жалбоподателя се определя глоба в размер на 3 милиона екю. При липсата на каквато и да било индиция, че продължителността на процедурата има значение за разрешаването на правния спор, Съдът

постановява, че това правно основание не би могло да доведе до отмяна на обжалвано решение като цяло, а че сумата от 50 000 екю представлява справедливо обезщетение за прекомерната продължителност на процедурата, поради което намалява размера на глобата, наложена на съответното предприятие.

121 Следователно при липсата на каквато и да било индиция, че продължителността на процедурата има значение за разрешаването на правния спор, дори да се приеме, че в случая е налице евентуално превишаване на разумния срок от общностния съд, то не би имало никакво значение за законосъобразността на обжалваното решение.

122 Уместно е да се добави, че в жалбата жалбоподателят изрично отхвърля възможността за намаляване на глобата като обезщетение за твърдяното нарушение на правото на процес в разумен срок. Не предявява и искане за обезщетение.

123 Следователно втората част от първото правно основание, а оттам и цялото първо правно основание, трябва да се отхвърли.

По второто правно основание, изведено от нарушаването на съществени процесуални правила

124 Второто правно основание се състои по същество от седем части, изведени, първо, от нарушението на принципа на колегиалност, второ, от нарушението на принципа на правната сигурност, трето, от правото на жалбоподателя отново да бъде изслушан, четвърто, от липсата на повторно допитване до консултативния комитет, пето, от незаконния състав на консултативния комитет, шесто, от нарушението на правото на достъп до преписката, и седмо, от нарушението на принципите на безпристрастност, добра администрация и пропорционалност.

125 Общият съд счита за целесъобразно да разгледа шестата част от второто правно основание в рамките на четвъртото правно основание, изведено от нарушението на правото на достъп до преписката, след като разгледа правното основание по съществото на делото.

По първата част, изведена от нарушението на принципа на колегиалност

— Доводи на страните

126 Жалбоподателят отбелязва, че съгласно придружителното писмо от 10 януари 2001 г., подписано от члена на Комисията, отговарящ за конкуренцията, обжалваното решение е прието от колегиума на комисарите на 13 декември 2000 г.

127 Все пак от изявленията на говорителя на Комисията, възпроизведени в съобщение на осведомителна агенция от 12 декември 2000 г., е видно, че решението да се приеме отново Решение 91/298 е взето най-късно в деня преди заседанието на колегиума на комисарите.

128 Според жалбоподателя при липсата на сведение, че колегиумът на комисарите е заседавал преди 12 декември 2000 г., трябва да се заключи, че обжалваното решение е прието в нарушение на принципа на колегиалност.

129 Освен това ако се допусне, че обжалваното решение действително е прието от колегиума на комисарите, от съобщението на осведомителна агенция от 12 декември 2000 г. следвало, че Комисията очевидно е решила да приеме ново решение със съдържание, идентично на Решение 91/298, с мотива че по същество това решение изобщо не е било оспорвано от жалбоподателя. Жалбоподателят обаче твърди, че не е бил съгласен с направената от Комисията правна и фактическа преценка, както и с основанието и размера на глобата.

Следователно колегиумът на комисарите не бил правилно осведомен за позицията на жалбоподателя към момента, в който е било решено да се приеме обжалваното решение.

130 Жалбоподателят иска също така Общият съд да задължи Комисията да представи всички вътрешни документи, свързани с приемането на обжалваното решение, и в частност протоколите от всяко едно заседание на колегиума на комисарите, на което проектът за решение е бил обсъждан, както и представените на колегиума документи.

131 Комисията оспорва изложените от жалбоподателя доводи.

— Съображения на Общия съд

132 Съгласно установената съдебна практика принципът на колегиалност се основава на равенството на членовете на Комисията при участието им във вземането на решения и означава по-специално че решенията се разискват съвместно и че всички членове на колегиума носят колективна политическа отговорност за всички приети решения (Решение на Съда от 29 септември 1998 г. по дело Комисия/Германия, C-191/95, Recueil, стр. I-5449, точка 39 и Решение от 13 декември 2001 г. по дело Комисия/Франция, C-1/00, Recueil, стр. I-9989, точка 79).

133 Спазването на принципа на колегиалност, и по специално необходимостта решенията да се разискват съвместно, без съмнение е в интерес на правните субекти, засегнати от породеното от тях правно действие, в смисъл че те трябва да бъдат сигурни, че тези решения действително са взети от колегиума и точно съответстват на неговата воля. Такъв е случаят по-специално с изрично определените като решения актове, които Комисията следва да вземе по отношение на предприятия или сдружения на предприятия, за да бъдат

спазени правилата на конкуренция, и които имат за предмет установяване на нарушение на тези правила, съдържат разпореждания по отношение на тези предприятия и налагат парични санкции (Решение Комисия/BASF и др., точка 65 по-горе, точки 64 и 65).

134 В конкретния случай жалбоподателят изтъква факта, че според съобщение на осведомителна агенция от 12 декември 2000 г. говорителят на Комисията обявява, че тя щяла да приеме отново същото решение на 13 декември 2000 г.

135 Ако се предположи обаче, че говорителят на Комисията е направил твърдяното от жалбоподателя изявление, фактът, че в съобщение на частно дружество се споменава изявление, което няма никакъв официален характер, сам по себе си не е достатъчен, за да се приеме, че Комисията нарушава принципа на колегиалност. Всъщност колегиумът на комисарите по никакъв начин не е обвързан от това изявление и следователно по време на своето заседание от 13 декември 2000 г. е могъл, след съвместно разискване, да реши и да не приеме обжалваното решение.

136 Следва да се добави, че официалното прессъобщение на Комисията е публикувано на 13 декември 2000 г.

137 Освен това дори ако се предположи, че говорителят на Комисията е посочил, че жалбоподателят никога не е оспорвал по същество Решение 91/298, подобен довод е неотносим. Всъщност от съображение 70 от обжалваното решение е видно, че Комисията приема ново решение, чието съдържание е почти идентично с това на Решение 91/298, по съображение че последното е отменено поради процесуално нарушение. Ето защо обстоятелството, че жалбоподателят не е съгласен по същество с Решение 91/298, е без значение.

138 От гореизложеното е видно, че в рамките на процесуално-организационните действия Комисията не следва да бъде задължена да представи всички вътрешни документи, свързани с приемането на обжалваното решение.

139 Ето защо първата част от второто правно основание следва да се отхвърли.

По втората част, изведена от нарушението на принципа на правната сигурност

— Доводи на страните

140 Жалбоподателят намеква, че изискването за заверка, посочено във Вътрешния правилник на Комисията (ОВ L 252, 1999 г., стр. 41), приложим към момента на приемането на обжалваното решение, не е в съответствие с постановеното в Решение по дело Комисия/BASF и др., точка 65 по-горе (точки 73—76) и в Решение по дело Комисия/Solvay, точка 19 по-горе (точки 44—49).

141 Всъщност член 16, първа алинея от Вътрешния правилник на Комисията, в сила към онзи момент, не налага никакво изискване за заверка на обжалваното решение, което не е подписано, макар в него да се посочва името на члена на Комисията, отговарящ за конкуренцията. По-специално не било предвидено приетите актове да се прилагат към отчетната справка към момента на нейното съставяне, след като „заверката на една или друга от тези справки няма пряка връзка с приетия акт“. В това отношение член 16, първа алинея от Вътрешния правилник на Комисията се отличавал от член 15 от решението на Съвета от 5 юни 2000 г. за приемането на неговия вътрешен правилник (ОВ L 149, стр. 21).

142 Ето защо Вътрешният правилник на Комисията не бил съобразен с основното изискване за заверка и бил в противоречие с принципа на правната сигурност. Следователно обжалваното решение не било надлежно заверено.

143 Комисията оспорва изложените от жалбоподателя доводи.

— Съображения на Общия съд

144 Като начало Общият съд счита, че доводите на жалбоподателя трябва да бъдат разглеждани в смисъл, че с тях се прави възражение за незаконосъобразност на разпоредба от Вътрешния правилник на Комисията, действащ към момента на приемането на обжалваното решение.

145 Такова възражение за незаконосъобразност трябва да бъде прието за допустимо.

146 Всъщност съгласно съдебната практика приложното поле на член 241 ЕО трябва да обхваща и разпоредбите на вътрешния правилник на дадена институция, които, въпреки че не представляват правно основание на обжалваното решение и не пораждат действие, аналогично на това на регламент по смисъла на този член от Договора, определят съществените процесуални правила за приемането на това решение и следователно гарантират правната сигурност на лицата, които са техни адресати. Всъщност важно е всеки адресат на решение да може да оспори по пътя на косвения контрол законосъобразността на акта, която обуславя формалната валидност на това решение, независимо от обстоятелството, че въпросният акт не представлява негово правно основание, щом като адресатът не е могъл да иска отмяната на този акт, преди да му е връчено спорното решение. Следователно разпоредбите на Вътрешния правилник на Комисията могат да бъдат предмет на възражение за незаконосъобразност, доколкото осигуряват защитата на частноправните субекти (Решение PVC II на Общия съд, точка 25 по-горе, точки 286 и 287).

147 Освен това следва да се припомни, че възражението за незаконосъобразност трябва да бъде ограничено до това, което е необходимо за разрешаването на правния спор.

148 Всъщност член 241 ЕО няма за цел да допусне някоя от страните да оспорва приложимостта на актове от общ характер, независимо дали това е от полза за предявения иск или подадената жалба. Общият акт, за който се твърди, че е незаконосъобразен, трябва да бъде пряко или непряко приложим в конкретното производство по обжалване и трябва да съществува пряка правна връзка между обжалваното индивидуално решение и въпросния общ акт (вж. Решение PVC II на Общия съд, точка 25 по-горе, точки 288 и 289 и цитираната съдебна практика).

149 В това отношение следва да се припомни, че обжалваното решение е заверено съгласно разпоредбите на член 16, първа алинея от Вътрешния правилник. Следователно съществува пряка правна връзка между това решение и този член от Вътрешния правилник, за който жалбоподателят твърди, че е незаконосъобразен. Следователно по отношение на член 16, първа алинея от Вътрешния правилник, приложим към момента на приемането на обжалваното решение, може да бъде повдигнато възражение за незаконосъобразност.

150 Следователно трябва да се провери дали посоченото във Вътрешния правилник на Комисията изискване за заверка е в съответствие с принципа на правната сигурност.

151 В конкретния случай релевантната разпоредба е член 16, първа алинея от Вътрешния правилник на Комисията в редакцията му, приложима към момента на приемането на обжалваното решение, който предвижда следното:

„Актовете, приети от Комисията по време на заседание, се прилагат като неразделна част, на езика или езиците, чиито текстове са автентични, към отчетната справка, изготвяна в края на заседанието на Комисията, в хода на което

те са били приети. Тези актове се заверяват с подписите на председателя и на генералния секретар, поставени саморъчно на последната страница от отчетната справка.“ [неофициален превод]

152 В Решение PVC II на Общия съд, точка 25 по-горе, се разглежда законосъобразността на член 16, първа алинея от Вътрешния правилник на Комисията от 17 февруари 1993 г. (ОВ L 230, стр. 15), чийто текст гласи следното:

„Актовете, приети от Комисията по време на заседание се прилагат […], на езика или езиците, чиито текстове са автентични, към протокола от заседанието на Комисията, в хода на което те са били приети или в хода на което е отразено тяхното приемане. Тези актове се заверяват с подписите на председателя и на генералния секретар, поставени саморъчно на първата страница от този протокол.“ [неофициален превод]

153 В това решение Общият съд счита, че определените в тази разпоредба условия представляват сами по себе си достатъчна гаранция, че в случай на оспорване може да се провери точното съответствие на нотифицираните или публикуваните текстове с приетия от колегиума текст, а оттам и с волята на техния автор. Всъщност щом като текстът е приложен към протокола и първата страница от същия е подписана от председателя и генералния секретар, между този протокол и обхванатите от него документи съществува връзка, която е гаранция за точното съдържание и форма на решението на колегиума. В това отношение трябва да се презумира, че даден орган е действал в съответствие с приложимото законодателство, докато общностният съд не констатира несъответствието на неговите действия с правната уредба. Ето защо предвидената според условията на член 16, първа алинея от Вътрешния правилник заверка трябва да се приеме за надлежна (Решение PVC II на Общия съд, точка 25 по-горе, точки 302—304).

154 Следва обаче да се приеме, че член 16, първа алинея от Вътрешния правилник на Комисията, в редакцията му, приложима към момента на приемане на обжалваното решение, предвижда по-формалистична процедура за заверяване от разгледаната в Решение PVC II на Общия съд, точка 25 по-горе.

155 Всъщност измененията, въведени между двете редакции на текста, са следните: актовете, приети по време на заседание, вече не просто „се прилагат“ към протокола, а „се прилагат като неразделна част“; терминът „протокол“ е заменен с термина „отчетна справка“; справката се изготвя „в края на заседанието“; накрая, подписът вече не е на „първата страница на протокола“, а на „последната страница на отчетната справка“.

156 Тези изменения, взети като цяло, засилват процесуалните гаранции, предоставени за да се осигури спазването на принципа на правната сигурност.

157 Ето защо член 16, първа алинея от Вътрешния правилник на Комисията, приложим към датата на приемане на обжалваното решение, не е незаконосъобразен.

158 При тези условия втората част от второто правно основание следва да се отхвърли.

По третата част, изведена от нарушението на правото на жалбоподателя отново да бъде изслушан

— Доводи на страните

159 Жалбоподателят признава, че в точки 246—252 от Решение PVC II на Общия съд, точка 25 по-горе, е прието, че когато решение на Комисията е отменено поради процесуално нарушение, ново изслушване на заинтересованите предприятия, преди приемането на ново решение, е необходимо само доколкото същото съдържа нови твърдения за нарушения.

160 Този подход обаче не бил приложим в конкретния случай. От една страна, поради нарушаването на правото на достъп до преписката административната процедура била нередовна в много отношения. От друга страна, обжалваното решение възпроизвеждало анализа в Решение 91/297, което е отменено поради други, не чисто процесуални съображения и не е прието отново.

161 Така отмяната на Решение 91/297 засегнала валидността на подготвителните мерки във връзка с обжалваното решение. Всъщност в Решение Solvay I, точка 17 по-горе, Общият съд установил, че пълният отказ за оповестяване на противопоставените от Комисията документи нарушавал правото на достъп на жалбоподателя до преписката. Освен това въпросното процесуално нарушение засегнало както административната процедура, в която е прието Решение 91/298, така и процедурата, свързана с Решение 91/297. Ето защо Комисията трябвало да възобнови процедурата, като му предостави пълен достъп до неговата преписка и след това му позволи във връзка с тази преписка писмено и устно да изложи своите съображения.

162 Освен това възприетото тълкуване в Решение PVC II на Общия съд, точка 25 по-горе, било неправилно от правна гледна точка, тъй като свеждало правото на изслушване до възможността засегнатото предприятие да представи становището си по изложените срещу него твърдения за нарушения. Всъщност всяко засегнато предприятие имало и право да бъде изслушано и да представи становището си по отношение на основанието, целесъобразността и размера на глобите. Като се позовава на съдебната практика, жалбоподателят твърди, че предприятията — евентуални адресати на решение, с което се установява нарушение от тяхна страна и поради това им се налага глоба, трябва да имат възможността да представят становището си по отношение на глобата на етапа на административната процедура. Поради продължителността на настоящото дело обаче жалбоподателят твърди, че е могъл да представи ново становище относно погасяването по давност на правомощието на Комисията да му налага глоби, относно превишаването на разумния срок и относно размера на глобата.

163 Жалбоподателят счита, че след отмяната на Решение 91/297 е трябвало да бъде изслушан относно вътрешната съгласуваност на съдържащия се в обжалваното решение анализ на Комисията, съгласно който нарушението, в което жалбоподателят е обвинен, засилва действието на твърдяната обща антиконкурентна политика, и относно състоятелността на някои твърдения в обжалваното решение по отношение на наличието на картел с ICI, които буквално възпроизвеждат тези от Решение 91/297.

164 Комисията оспорва изложените от жалбоподателя доводи.

— Съображения на Общия съд

165 Когато след решение, с което се санкционират нарушили член 81, параграф 1 ЕО предприятия и което е отменено поради процесуално нарушение, свързано единствено с условията за окончателно приемане на това решение от колегиума на комисарите, Комисията приема ново решение, което има еднакво по същество съдържание и е основано на същите твърдения за нарушения, тя не е длъжна да изслуша отново засегнатите предприятия (вж. в този смисъл Решение PVC II на Съда, точка 38 по-горе, точки 83—111).

166 Що се отнася до правните въпроси, които могат да се поставят при прилагането на член 233 ЕО, като въпросите, свързани с изминалото време, с възможността за възобновяване на процедурата за налагане на санкции, с достъпа до преписката, който е необходим предвид възобновяването на процедурата, с участието на служителя по изслушването и на консултативния комитет, както и с евентуалните последици от член 20 от Регламент № 17, във връзка с тях не е нужно ново изслушване, доколкото те не променят съдържанието на твърденията за нарушения, като евентуално могат да подлежат само на последващ съдебен контрол (вж. в този смисъл Решение PVC II на Съда, точка 38 по-горе, точка 93).

167 В конкретния случай Комисията възпроизвежда почти цялото съдържание на Решение 91/298. Тя единствено допълва обжалваното решение с един пасаж относно производството пред Общия съд и пред Съда.

168 Несъмнено в частта от обжалваното решение, в която са изложени фактите, Комисията добавя и съображения от Решение 91/297, което впоследствие е отменено с Решение Solvay I, точка 17 по-горе.

169 От една страна обаче, Решение 91/298, което е в основата на обжалваното решение, изрично препраща към Решение 91/297 по отношение на информацията за продукта и пазара на сода (вж. точка I B от съображенията от Решение 91/298). В писмената реплика жалбоподателят впрочем признава, че възпроизведените в обжалваното решение пасажи от Решение 91/297 представляват „неразделна част“ от Решение 91/298.

170 От друга страна, тази информация, която има само фактологичен характер, е ирелевантна по отношение на нарушението, в което е обвинен жалбоподателят по настоящото дело. Всъщност в конкретния случай разглежданото поведение се отнася до създаден между жалбоподателя и CFK картел, а не до антиконкурентните практики между жалбоподателя и ICI.

171 Ето защо следва да се приеме, че обжалваното решение и Решение 91/298 имат еднакво по същество съдържание и се основават на едни и същи съображения.

172 Следователно съгласно цитираната в точки 165 и 166 по-горе съдебна практика Комисията не е длъжна да изслуша отново жалбоподателя, преди да приеме обжалваното решение.

173 Освен това що се отнася до довода, изведен от нарушението на правото на достъп до преписката, той се явява предмет на отделно възражение и поради това ще бъде разгледан по-нататък.

174 С оглед на гореизложеното третата част от второто правно основание трябва да бъде отхвърлена.

По четвъртата част, изведена от липсата на ново допитване до консултативния комитет по ограничителни практики и господстващо положение

— Доводи на страните

175 Жалбоподателят оспорва съображенията, изложени в точки 254—257 от Решение PVC II на Общия съд, точка 25 по-горе, според които по това дело не се изисква ново допитване до консултативния комитет. Според жалбоподателя, противно на постановеното от Общия съд в това решение, задължението за допитване до консултативния комитет произтича не от член 1 от Регламент № 99/63/ЕИО на Комисията от 25 юли 1963 година относно изслушванията, предвидени в член 19, параграфи 1 и 2 от Регламент № 17 (ОВ 127, стр. 2268), който урежда само реда за провеждане на процедурата, а от член 10 от Регламент № 17 в редакцията му, приложима към момента на настъпване на фактите по делото. Освен това макар да представлява важна процесуална гаранция, допитването до консултативния комитет преследвало друга цел, различна от простото изслушване на предприятието, засегнато от проекта за решение, за което свидетелства фактът, че отказът на предприятието от изслушване не освобождава Комисията от задължението да се допита до консултативния комитет.

176 Следователно в конкретния случай консултативният комитет трябвало да вземе становище по проекта на Комисията за приемане на обжалваното решение след Решение по дело Комисия/Solvay, точка 19 по-горе, и по-специално по въпроса дали принципът на разумен срок е спазен.

177 Комисията оспорва изложените от жалбоподателя доводи.

— Съображения на Общия съд

178 Съгласно член 10 от Регламент № 17 в редакцията му, приложима към момента на настъпване на фактите по делото:

„3. За всяко решение, прието в рамките на посочена в параграф 1 процедура, и за всяко решение за подновяване, изменение или отмяна на вече взето в приложение на член [81], параграф 3 [ЕО] решение се прави предварително допитване до консултативен комитет по ограничителни практики и господстващо положение по реда на процедурата, посочена в параграф 1.

[…]

5. Допитването се извършва на общо заседание, свикано от Комисията и проведено не по-рано от четиринадесет дни от изпращането на известието за неговото свикване. За всеки разглеждан случай към известието се прилагат изложение на случая с отбелязване на най-важните доказателства и предварителен проект на решение.“

179 Освен това член 1 от Регламент № 99/63 гласи:

„Преди да се допита до Консултативния комитет по ограничителни практики и господстващо положение Комисията провежда изслушване съгласно член 19, параграф 1 от Регламент № 17.“ [неофициален превод]

180 Съгласно постоянната съдебна практика от член 1 от Регламент № 99/63 е видно, че изслушването на заинтересованите предприятия и допитването до комитета са необходими в едни и същи случаи (Решение на Съда от 21 септември 1989 г. по дело Hoechst/Комисия, 46/87 и 227/88, Recueil, стр. 2859, точка 54 и Решение PVC II на Съда, точка 38 по-горе, точка 115).

181 Регламент № 99/63 е заменен с Регламент (ЕО) № 2842/98 на Комисията от 22 декември 1998 година относно изслушването в определени процедури на основание член [81 ЕО] и член [82 ЕО] (ОВ L 354, стр. 18), действащ към момента на приемането на обжалваното решение, като текстът на член 2, параграф 1 е близък до този на член 1 от Регламент № 99/63.

182 В конкретния случай следва да се отбележи, че съгласно обжалваното решение, преди да се приеме Решение 91/298, е направено допитване до консултативния комитет по ограничителни практики и господстващо положение. Жалбоподателят не оспорва нито провеждането, нито редовността на това допитване.

183 Ето защо доколкото обжалваното решение не съдържа съществени изменения спрямо Решение 91/298, Комисията, която не е длъжна, преди да приеме обжалваното решение, да изслуша отново жалбоподателя, още по-малко е длъжна да се допита отново до консултативния комитет (вж. в този смисъл Решение PVC II на Съда, точка 38 по-горе, точка 118).

184 Следователно четвъртата част от второто правно основание трябва да се отхвърли.

По петата част, изведена от незаконния състав на консултативния комитет по ограничителни практики и господстващо положение

— Доводи на страните

185 Жалбоподателят твърди, че след допитването до консултативния комитет по ограничителни практики и господстващо положение, проведено преди приемането на Решение 91/298 и на обжалваното решение, три държави са се присъединили към Общността на 1 януари 1995 г. При положение че посоченият консултативен комитет се състои от представители на всички държави членки, към момента, когато Комисията е съставила проекта, въз основа на който е прието обжалваното решение, съставът на този комитет вече не бил законен. Комисията трябвало да направи ново допитване до надлежно съставения консултативен комитет.

186 Комисията оспорва изложените от жалбоподателя доводи.

— Съображения на Общия съд

187 Съгласно член 10, параграф 4 от Регламент № 17 в редакцията му, приложима към момента на настъпване на фактите по делото:

„Консултативният комитет се състои от служители, компетентни в областта на ограничителните практики и господстващото положение. Всяка държава членка назначава служител, който я представлява и който, в случай че не е в състояние да присъства, може да бъде заменен с друг служител.“

188 Съгласно съдебната практика промяната в състава на дадена институция не засяга приемствеността в самата институция, чиито окончателни или подготвителни актове по принцип запазват всички свои последици (Решение на Съда от 13 ноември 1990 г. по дело Fedesa и др., C-331/88, Recueil, стр. I-4023, точка 36).

189 Освен това не съществува общ принцип в общностното право, който да налага приемственост в състава на административния орган, провеждащ процедура, която може да доведе до налагането на глоба (Решение PVC II на Общия съд, точка 25 по-горе, точки 322 и 323).

190 От това следва, че Комисията не е длъжна да се допита отново до консултативния комитет след приемането на още три държави в Общността.

191 Следователно петата част от второто правно основание трябва да бъде отхвърлена.

По седмата част, изведена от нарушението на принципите на безпристрастност, добра администрация и пропорционалност

— Доводи на страните

192 Жалбоподателят твърди, че обжалваното решение възпроизвежда дума по дума решение, прието десет години по-рано, и че по никакъв начин не отчита изминалото време и последиците от отмяната на Решение 91/297. Освен това жалбоподателят твърди, че Комисията е трябвало да му предостави пълен достъп до преписката.

193 Освен това обжалваното решение било непропорционално, доколкото водело до възобновяване на процедурата много време след настъпването на фактите, така че при всички случаи било лишено от полезно действие.

194 Жалбоподателят твърди също така, че Комисията не посочва причините, поради които счита за целесъобразно отново да приеме спрямо него „драконовско решение“, въпреки че, от друга страна, не приема ново решение след отмяната на Решение 91/297. При все това Комисията разглеждала като едно цяло нарушенията, поради което в този смисъл са постановени Решения 91/297, 91/298 и 91/299. Следователно Общият съд не бил в състояние да прецени съображенията на Комисията да приеме ново решение със съдържание, почти еднакво с това на Решение 91/298.

195 Комисията оспорва изложените от жалбоподателя доводи.

— Съображения на Общия съд

196 Твърдейки, че са нарушени принципите на безпристрастност, добра администрация и пропорционалност, жалбоподателят всъщност възпроизвежда доводите, които вече е изложил във връзка с изминалото време и с правото на достъп до преписката, които Общият съд разглежда отделно.

197 Единственият нов момент е свързан с липсата на съображения на Комисията да приеме ново решение със съдържание, почти еднакво с това на Решение 91/298. В това отношение обаче следва да се отбележи, че Комисията мотивира избора си да приеме отново Решение 91/298 в съображения 67—78 от обжалваното решение, които се добавят към Решение 91/298. Ето защо оплакването на жалбоподателя не е издържано от фактическа гледна точка.

198 Следователно седмата част от второто правно основание трябва да се отхвърли.

199 От всичко гореизложено следва, че второто правно основание трябва изцяло да се отхвърли, като единствено шестата част, изведена от нарушението на правото на достъп, ще бъде разгледана в рамките на четвъртото правно основание.

По третото правно основание, изведено от липсата на засягане на търговията между държавите членки

Доводи на страните

200 Жалбоподателят твърди, че Комисията „неправилно мотивира“ обжалваното решение, тъй като за да докаже последиците върху търговията между държавите членки, същата само твърди, че общата политика на жалбоподателя е начин за контрол върху пазара на сода в Общността, и поддържа, че твърдяното споразумение между нея и CFK е част от тази обща политика.

201 Според жалбоподателя твърдението, че е налице определена обща политика, препращало към подхода на Комисията, която по дела „Натриев карбонат“ приема, че твърдените нарушения на членове 81 ЕО и 82 ЕО се подсилват взаимно и така формират цялостна стратегия, целяща да раздели пазарите и да ограничи конкуренцията.

202 На първо място обаче, Комисията така и не успяла да установи наличието на твърдения „европейски картел“ между всички производители на натриев карбонат.

203 На второ място, осъжданите от Комисията действия, ако се допусне, че са злоупотреба, представлявали отделни деяния без значително въздействие върху конкуренцията.

204 На трето място, твърдяното споразумение се отнасяло до съвсем малки количества, тъй като Комисията посочвала числото 11 000 тона за две години на пазар с повече от един милион тона, тоест приблизително 1 % от годишното потребление на германския пазар и приблизително 4 % от целия производствен капацитет на CFK. Освен това то поначало се отнасяло за количества натриев карбонат, които CFK не могло да продаде на пазара. Следователно твърдяното споразумение не можело да доведе до чувствително засягане на търговията между държавите членки.

205 В писмената реплика жалбоподателят отбелязва, че макар да не посочва специално правно основание относно наличието на споразумението, което Комисията твърди, че е сключил с CFK, това не означава, че той признава съществуването му.

206 Жалбоподателят посочва също, че прилаганите в Германия цени са по-високи от тези в останалата част на Общността. Ето защо, ако CFK било решило да продаде тези количества в другите държави членки, то щяло да получи по-малко приходи, като нямало интерес още повече да намали тези приходи, понижавайки допълнително цените на тези пазари. При липсата на твърдяното споразумение CFK имало интерес да продаде количествата, които DSW не е усвоило, именно на германския пазар.

207 Комисията оспорва изложените от жалбоподателя доводи.

Съображения на Общия съд

208 Член 81, параграф 1 ЕО се прилага само за споразумения, които могат да засегнат търговията между държавите членки. Според установената съдебна практика за да може да засегне търговията между държавите членки, едно споразумение между предприятията трябва въз основа на съвкупност от фактически и правни обстоятелства да позволява с достатъчна степен на вероятност да се предвиди, че може да упражнява пряко или непряко, действително или потенциално въздействие върху търговските потоци между държавите членки, в смисъл че би могло да увреди осъществяването на целите на единния пазар между държавите (Решение на Съда от 11 юли 1985 г. по дело Remia и др./Комисия, 42/84, Recueil, стр. 2545, точка 22 и Решение на Общия съд от 13 декември 2006 г. по дело FNCBV и др./Комисия, T-217/03 и T-245/03, Recueil, стр. II-4987, точка 63). Така засягането на търговския обмен в Общността като цяло произтича от кумулативното наличие на няколко фактора, които, взети поотделно, може и да не са определящи (Решение на Съда от 15 декември 1994 г. по дело DLG, C-250/92, Recueil, стр. I-5641, точка 54 и Решение от 29 април 2004 г. по дело British Sugar/Комисия, C-359/01 P, Recueil, стр. I-4933, точка 27).

209 В това отношение няма голямо значение дали влиянието на картел върху търговията е неблагоприятно, неутрално или благоприятно. Всъщност ограничаването на конкуренцията е в състояние да засегне търговията между държавите членки, когато може да отклони търговските потоци в друга посока (вж. в този смисъл Решение на Съда от 29 октомври 1980 г. по дело Van Landewyck и др./Комисия, 209/78—215/78 и 218/78, Recueil, стр. 3125, точка 172).

210 Освен това възможността на даден картел да засегне търговията между държавите членки, т.е. неговите възможни последици, е достатъчна, за да се приложи член 81 ЕО, и не е необходимо да се доказва действително нарушение на търговията (Решение на Съда от 21 януари 1999 г. по дело Bagnasco и др., C-215/96 и C-216/96, Recueil, стр. I-135, точка 48 и Решение от 14 декември 2006 г. по дело Raiffeisen Zentralbank Österreich и др./Комисия, T-259/02—T-264/02 и T-271/02, Recueil, стр. II-5169, точка 166). Все пак е необходимо възможните последици на картела за междудържавната търговия да са съществени, или с други думи, да не са незначителни (Решение на Съда от 28 април 1998 г. по дело Javico, C-306/96, Recueil, стр. I-1983, точки 12 и 17 и Решение по дело CMA CGM и др./Комисия, точка 71 по-горе, точка 207).

211 Освен това картел, който обхваща цялата територия на държава членка, поради самото си естество води до засилване на националното разделяне на пазарите, като така възпрепятства търсеното с Договора за ЕО взаимно икономическо обвързване (Решение на Съда от 17 октомври 1972 г. по дело Vereeniging van Cementhandelaren/Комисия, 8/72, Recueil, стр. 977, точка 29 и Решение от 23 ноември 2006 г. по дело Asnef-Equifax и Administración del Estado, C-238/05, Recueil, стр. I-11125, точка 37).

212 В конкретния случай в съображение 59 от обжалваното решение Комисията се основава на три обстоятелства, за да приеме, че разглежданото споразумение засяга търговията между държавите членки: първо, това споразумение „е част от общата политика за контрол върху пазара на сода в Общността“, второ, това споразумение „има за цел не само да ограничи значително конкуренцията в Общността, но и да запази непроменена структурата на пазара и неговото разделение според националните граници“, трето, „без това споразумение CFK щеше най-вероятно да продаде на други пазари в Общността количеството, което Solvay изкупува в изпълнение на гаранцията“.

213 На първо място следва да се отбележи, че в писмените си изявления жалбоподателят не оспорва последните две изложени от Комисията обстоятелства.

214 На следващо място трябва да се отбележи, че жалбоподателят не излага никакво правно основание, за да оспори наличието на споразумение между него и CFK, по силата на което съгласно член 1 от обжалваното решение „[той] гарантира на CFK годишно минимално количество на продажбите на сода в Германия […] и компенсира евентуалния дефицит на CFK, като му изкупува необходимото количество, така че последното дружество да постигне гарантирания минимум продажби“.

215 При все това гаранционно споразумение относно минимално годишно количество на продажбите на националния пазар — като разглежданото в главното производство — може по дефиниция да отклони търговските потоци в друга посока. Всъщност то води до изтегляне от пазара на част от продукцията на натриев карбонат, която би могла да бъде изнесена в други държави членки.

216 Следователно дори да се предположи, че доводът на жалбоподателя, изведен от липсата на обща политика за контрол върху пазара на сода, е основателен, следва да се приеме, че този довод е без значение за законосъобразността на обжалваното решение, доколкото изводът на Комисията, че е налице засягане на търговията между държавите членки, е доказан в достатъчна степен с обстоятелството, че разглежданото споразумение може да отклони търговските потоци в друга посока.

217 Жалбоподателят твърди също така, че предвид незначителността на въпросните количества споразумението не може да засегне чувствително търговията между държавите членки.

218 Съгласно съображение 43 от обжалваното решение обаче, макар германският пазар да възлиза приблизително на 1 080 000 тона през 1986 г. и 1987 г., гарантираното на CFK количество първоначално е определено през 1987 г. на 179 000 тона, а впоследствие е увеличено. В това отношение следва да се вземе предвид не количеството, което жалбоподателят действително закупува всяка година от CFK, а количеството, което жалбоподателят може да се окаже принуден да закупи от CFK в изпълнение на споразумението, тоест първоначално 179 000 тона.

219 Както Комисията правилно подчертава в писмената си защита, това количество от 179 000 тона, което представлява 16,57 % от германския пазар през 1987 г., не може да се счита за незначително.

220 От всичко изложено по-горе следва, че в обжалваното решение Комисията правилно приема, че разглежданият картел може да засегне търговията между държавите членки.

221 Следователно третото правно основание трябва да се отхвърли.

По четвъртото правно основание, изведено от нарушението на правото на достъп до преписката

222 Четвъртото правно основание се състои по същество от две части, изведени съответно от наличието на полезни за защитата документи сред документите в преписката, с които жалбоподателят се запознава в рамките на процесуално-организационните действия, и от невъзможността на жалбоподателя да се запознае с цялата преписка.

223 Като начало следва да се припомни, че зачитането на правото на защита е основен принцип на общностното право и трябва да бъде спазван при всички обстоятелства, по-конкретно във всяко производство, което може да приключи с налагане на санкции, дори и да става въпрос за административна процедура. Той изисква заинтересованите предприятия и сдружения от предприятия да са били в състояние още от етапа на административната процедура да изложат надлежно своята гледна точка относно действителното съществуване и релевантността на твърдените от Комисията факти, нарушения и обстоятелства (Решение на Съда от 23 май 1978 г. по дело Hoffmann-La Roche, 102/77, Recueil, стр. 1139, точка 11 и Решение на Общия съд от 27 септември 2006 г. по дело Avebe/Комисия, T-314/01, Recueil, стр. II-3085, точка 49).

224 Правото на достъп до преписката, което е следствие от принципа на зачитане на правото на защита, предполага, че Комисията предоставя възможност на засегнатото предприятие да проучи всички документи, съдържащи се в преписката по разследването, които могат да бъдат относими към неговата защита. Същите обхващат както уличаващите, така и оневиняващите документи, с изключение на търговските тайни на други предприятия, вътрешните документи на Комисията и други поверителни сведения (вж. Решение на Съда от 7 януари 2004 г. по дело Aalborg Portland и др./Комисия, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P и C-219/00 P, Recueil, стр. I-123, точка 68 и Решение от 18 юни 2008 г. по дело Hoechst/Комисия, точка 71 по-горе, точка 145).

225 По отношение на уличаващите доказателства засегнатото предприятие трябва да докаже, че резултатът, до който е стигнала Комисията в решението си, е щял да бъде различен, ако документ, който не е предоставен за запознаване и на който Комисията се е основала при ангажиране на отговорността на това предприятие, е трябвало да се отхвърли като уличаващо доказателство. Що се отнася до оневиняващите доказателства, засегнатото предприятие трябва да докаже, че неоповестяването им е повлияло в негов ущърб върху протичането на производството и върху съдържанието на решението на Комисията. Достатъчно е предприятието да докаже, че е можело да използва посочените оневиняващи документи в своя защита, в смисъл че ако е можело да се ползва от тях по време на административното производство, е щяло да може да се позове на обстоятелства, които не съответстват на изводите, направени от Комисията на този етап, и следователно да повлияе — независимо по какъв начин — върху преценката на последната в евентуалното решение, най-малко по отношение на тежестта и продължителността на деянието, което му е вменено, а оттук и по отношение на размера на глобата. Възможността неоповестен документ да е могъл да окаже влияние върху протичането на производството и върху съдържанието на решението на Комисията може да се установи само след предварително разглеждане на някои доказателства, от които да е видно, че неоповестените документи са могли — предвид тези доказателства — да имат значение, което не е трябвало да се пренебрегва (вж. Решение по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 224 по-горе, точки 73—76 и Решение от 18 юни 2008 г. по дело Hoechst/Комисия, точка 71 по-горе, точка 146).

226 Накрая, нарушението на правото на достъп до преписката може да доведе до пълна или частична отмяна на решение на Комисията само ако нередовността при предоставяне на достъп до преписката по разследването в хода на административното производство е попречила на засегнатото предприятие или предприятия да се запознаят с документи, които са могли да бъдат полезни за тяхната защита, и по този начин е нарушила правото им на защита. Такъв ще бъде случаят, ако е съществувала възможност, макар и ограничена, оповестяването на документ да доведе административното производство до различен резултат, ако засегнатото предприятие бе могло да се ползва от него в хода на посоченото производство (вж. в този смисъл Решение по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 224 по-горе, точки 73—76).

227 В светлината на тези съображения следва да се прецени дали по настоящото дело Комисията зачита правото на защита на жалбоподателя.

По първата част, изведена от наличието на полезни за защитата документи сред документите в преписката, с които жалбоподателят се запознава в рамките на процесуално-организационните действия

228 Както личи от цитираната в предходните точки съдебна практика, що се отнася до оневиняващите доказателства засегнатото предприятие трябва да докаже, че неоповестяването им е повлияло в негов ущърб върху протичането на производството и върху съдържанието на решението на Комисията.

229 В конкретния случай жалбоподателят представя становището си на 15 юли 2005 г., след като се запознава с документите в преписката.

— Доводи на страните

230 Жалбоподателят твърди, че достъпът до тези документи в хода на административната процедура е щял да му позволи да изложи полезни за неговата защита доводи относно липсата на засягане на търговията между държавите членки.

231 От една страна, жалбоподателят твърди, че с документите, съдържащи се в преписката по разследването, до която той не е имал достъп по време на административната процедура, е щял да докаже, че не създава търговска стратегия за контрол на пазара и че през същия период CFK доставя натриев карбонат на други конкуренти. По-специално от вътрешна бележка на CFK било видно, че през 1988 г. същото му доставя 2 544 тона натриев карбонат поради производствени затруднения, пред които били изправени заводите му в Южна Европа. Освен това други документи, съдържащи се в преписката по разследването, до които жалбоподателят не е имал достъп в административната процедура, доказвали, че всички производители на натриев карбонат редовно са извършвали взаимни доставки.

232 От друга страна, жалбоподателят твърди, че документите в преписката, до които той не е имал достъп в административната процедура, доказват, че през годините, когато CFK е извършило спорните доставки, видът и обемът на неговия износ в други държави в Общността са останали подобни. Следователно доставките на жалбоподателя не са оказали въздействие върху търговските потоци в Общността.

233 Комисията оспорва изложените от жалбоподателя доводи.

— Съображения на Общия съд

234 Най-напред следва да се припомни, че направеният от Комисията в обжалваното решение извод, че разглежданото споразумение е част от обща политика за контрол върху пазара на сода в Общността, е без значение за законосъобразността на обжалваното решение (вж. точка 216 по-горе). Ето защо макар от документите, които жалбоподателят посочва, след като се запознава с преписката, да е видно, че той не възприема търговска стратегия за контрол на пазара, тези документи не биха могли да доведат до отмяна на обжалваното решение.

235 При всички случаи жалбоподателят, който към момента на настъпването на спорните факти е най-големият производител на натриев карбонат в Общността, несъмнено е разполагал с данни, въз основа на които през 1990 г. да изтъкне и докаже обстоятелството, че производителите на натриев карбонат редовно са извършвали взаимни доставки. По-специално жалбоподателят посочва редица документи, от които е видно, че между него и конкурентите му са осъществявани продажби на натриев карбонат — факт, който жалбоподателят очевидно не може да не знае.

236 Освен това доводът, според който доставките до жалбоподателя нямали въздействие върху търговските потоци в Общността, не може да постави под въпрос извода на Комисията, че търговията между държавите членки е засегната.

Всъщност както посочва Комисията в съображение 58 от обжалваното решение, целта на споразумението е била да се създадат условия на изкуствена стабилност на пазара, което не се оспорва от жалбоподателя. При положение обаче, че споразумението цели да запази съществуващата структура на пазара на натриев карбонат, от това логически следва, че износът на CFK в Общността е трябвало да остане непроменен. Следователно вместо да опровергае констатацията на Комисията, че търговията между държавите членки е засегната, доводът на жалбоподателя по-скоро я подкрепя.

237 Следователно жалбоподателят не доказва, че съществува възможност, макар и ограничена, оповестяването на тези документи да доведе административната процедура до различен резултат, ако той бе могъл да се ползва от тях в посоченото производство, както изисква съдебната практика (вж. в този смисъл Решение по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 224 по-горе, точки 73—76).

238 Ето защо прегледът на документите, на които жалбоподателят се позовава, след като в рамките на процесуално-организационните действия се запознава с преписката, показва, че Комисията не нарушава правото на защита на жалбоподателя. Следователно първата част от изложеното от жалбоподателя четвърто правно основание трябва да се отхвърли.

По втората част, изведена от невъзможността на жалбоподателя да се запознае с цялата преписка

— Доводи на страните

239 В жалбата жалбоподателят твърди, че изобщо не е получил пълен опис на преписката на Комисията. Освен това в административната процедура, предхождаща приемането на Решение 91/298, Комисията му предоставила достъп само до уличаващите доказателства, приложени към изложението на възраженията. Следователно според съдържанието на преписката, което е изложено

в Решение Solvay I, точка 17 по-горе, на жалбоподателя е отказан достъп до всички „папки“, отнасящи се до неговите конкуренти (Rhône-Poulenc, CFK, Matthes & Weber, Akzo и ICI), както и до десетина преписки, съдържащи отговорите на исканията за сведения на основание член 11 от Регламент № 17, в редакцията му, приложима към момента на настъпване на фактите по делото, и по-конкретно исканията, отправени от Комисията до някои от неговите клиенти. Жалбоподателят твърди, че поради това не е могъл да проучи дали тези преписки съдържат полезни за неговата защита доказателства, по-конкретно що се отнася до наличието на конкуренция на германския пазар, контекста на твърдяното споразумение и неговите последици върху конкуренцията и търговията между държавите членки. Предвид изгубването на доказателства поради изминалото време от деянията, в които е обвинен жалбоподателят, този достъп до преписката бил още по-важен.

240 В становището си от 15 юли 2005 г., представено след запознаване с преписката в секретариата на Общия съд, жалбоподателят счита, че не може да посочи в каква степен липсващите в преписката документи биха били полезни за неговата защита. В това отношение той отбелязва, че от една страна, Комисията изрично признава изгубването на пет класьора, и че от друга страна, същата не може да гарантира пълнотата на все още притежаваните от нея класьори поради липсата на последователно номериране на документите и на описа. От това той заключава, че обжалваното решение трябва да бъде отменено изцяло, тъй като Общият съд не може да упражни контрол за законосъобразност.

241 Комисията оспорва изложените от жалбоподателя доводи.

— Съображения на Общия съд

242 Като начало следва да се подчертае, че в административната процедура, предхождаща приемането на Решение 91/298, Комисията не съставя опис на съдържащите се в преписката документи и изпраща на жалбоподателя само уличаващите документи, които са приложени към изложението на възраженията.

243 В това отношение Комисията твърди по време на съдебното заседание, че в някои случаи, поради обема на преписката, на засегнатите предприятия се изпраща изложение на възраженията, придружено само с някои документи, тъй като след това тези предприятия са поканени да се запознаят на място с всички достъпни с помощта на опис документи. В случая, довел до приемането на Решение 91/298, докладчикът обаче решава, според Комисията, да „опрости процедурата“, като приема, че тъй като всички посочени документи са изпратени с изложението на възраженията, справката с документите, а поради това и описът са ненужни.

244 Следва обаче да се припомни, че на стр. 40 и 41 от нейния *Дванадесети доклад относно политиката на конкуренция* Комисията установява по отношение на достъпа до преписките следните правила:

„Комисията предоставя на участващите в дадена процедура предприятия възможност да се запознаят с преписката, която ги засяга. Комисията уведомява предприятията за съдържанието на преписката, като към изложението на възраженията или към писмото за отхвърляне на жалбата прилага опис на всички съдържащи се в преписката документи с указание за достъпните документи или части от тях. Предприятията се поканват да разгледат на място достъпните документи. Ако дадено предприятие желае да разгледа само някои от тях, Комисията може да му предостави копия. Комисията счита за поверителни и следователно недостъпни за определено предприятие следните документи: документите или частите от тях, съдържащи търговски тайни на други предприятия; вътрешните документи на Комисията, като бележки, проекти или други работни документи; всички други поверителни сведения, като тези, въз основа на които може да се установи кои са жалбоподателите, които не искат да се разкрива тяхната самоличност, както и изпратените на Комисията сведения, при условие че се запази поверителният им характер.“

245 От тези правила следва, че в административната процедура, прехождаща приемането на Решение 91/298, Комисията е длъжна да предостави достъп на жалбоподателя до всички събрани в хода на разследването уличаващи и оневиняващи документи, без документите, съдържащи търговски тайни на други предприятия, вътрешните документи на Комисията и другите поверителни

сведения (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 17 декември 1991 г. по дело Hercules Chemicals/Комисия, T-7/89, Recueil, стр. II-1711, точки 51—54 и Решение от 18 декември 1992 г. по дело Cimenteries CBR и др./Комисия, T-10/92—T-12/92 и T-15/92, Recueil, стр. II-2667, точки 39—41).

246 Ето защо следва да се приеме, че в случая, по който е постановено Решение 91/298, Комисията се отклонява от възприетите от нея през 1982 г. правила, като не съставя опис на съдържащите се в преписката документи и като не дава достъп на жалбоподателя до всички намиращи се в нея документи.

247 На следващо място трябва да се отбележи, че тъй като Решение 91/298 е отменено от Общия съд поради липса на заверка, Комисията счита, че има право да приеме обжалваното решение, без да възобновява административната процедура.

248 Следователно трябва да се констатира, че преди приемането на обжалваното решение Комисията не уведомява жалбоподателя за всички документи по преписката, до които той има право на достъп, и не го кани да се запознае с тях на място, така че в това отношение административната процедура е нарушена.

249 От постоянната съдебна практика обаче следва, че правото на защита е нарушено поради процесуално нарушение само доколкото това нарушение оказва конкретно въздействие върху възможността на съответните предприятия да се защитят (Решение на Общия съд от 8 юли 2004 г. по дело Mannesmannröhren-Werke/Комисия, T-44/00, Recueil, стр. II-2223, точка 55 и Решение от 14 декември 2005 г. по дело General Electric/Комисия, T-210/01, Recueil, стр. II-5575, точка 632).

250 При тези обстоятелства, във връзка с подадената срещу обжалваното решение съдебната жалба Общият съд разпорежда извършването на процесуално-организационни действия с цел осигуряване на пълен достъп до преписката, за да прецени дали отказът на Комисията да оповести даден документ или да съобщи дадено доказателство е могъл да накърни защитата на жалбоподателя (вж. в този смисъл Решение по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 224 по-горе, точка 102).

251 В това отношение следва да се припомни, че доколкото съдебен контрол се осъществява само върху изложените правни основания, такова разглеждане няма нито за цел, нито за последица да замени пълното разследване на случая в рамките на административната процедура. Късното запознаване с някои документи от преписката не поставя предприятието, подало жалба срещу решение на Комисията, в положението, в което щеше да се намира, ако беше могло да се позове на същите документи, за да представи своите писмени и устни становища пред тази институция (вж. Решение по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 224 по-горе, точка 103 и цитираната съдебна практика). Освен това когато достъп до преписката се предостави на етапа на съдебното производство, засегнатото предприятие не трябва да доказва, че ако бе имало достъп до документите, които не са му съобщени, решението на Комисията щеше да има различно съдържание, а само че посочените документи биха могли да бъдат полезни за неговата защита (Решение на Съда от 2 октомври 2003 г. по дело Corus UK/Комисия, C-199/99 P, Recueil, стр. I-11177, точка 128 и Решение PVC II на Съда, точка 38 по-горе, точка 318).

252 В конкретния случай по искане на Общия съд Комисията представя изложението на възраженията и приложените документи. Тя съставя и опис на документите, съдържащи се в преписката в настоящия ѝ вид.

253 В това отношение обаче, на първо място, следва да се приеме, че съществува неяснота относно точното съдържание на преписката в първоначалния ѝ вид. Всъщност Комисията действително посочва, че преписката в настоящия ѝ вид е копие на преписката в първоначалния ѝ вид, тъй като последната съдържа „папки“, номерирани от 1 до 71. Същевременно обаче Комисията уведомява Общия съд за наличието на неномерирана „папка“, озаглавена „Oberland Glas“.

254 На второ място, следва да се отбележи, че Комисията изрично признава, че е изгубила пет „папки“ с номера от 66 до 70. Всъщност от писмото ѝ от 15 март 2005 г. личи, че тя стига до този извод, след като установява, че притежава „папки“ с номера от 1 до 65 и че „папка“ 71 съдържа изложението на възраженията.

255 В становището си от 18 ноември 2005 г. Комисията посочва, че е „малко вероятно неоткриваемите преписки да съдържат оневиняващи доказателства“. След като в съдебното заседание е приканена да уточни смисъла на това изявление, тя посочва, че е „възможно“ посочените „папки“ да не съдържат оневиняващи доказателства и че от „статистическа“ гледна точка те не биха могли да бъдат от полза за защитата на жалбоподателя.

256 От тези отговори личи, че Комисията не може да установи по несъмнен начин автора, естеството и съдържанието на всяко едно от доказателствата, съдържащи се в „папки“ 66—70.

257 Следователно трябва да се провери дали жалбоподателят е имал възможност да разгледа всички документи, съдържащи се в преписката по разследването, които могат да бъдат от значение за неговата защита, а ако това не е така, дали нарушението на правото на достъп до преписката е толкова съществено, че да води до лишаване на тази процесуална гаранция от съдържание. Всъщност съгласно съдебната практика достъпът до преписката е част от процесуалните гаранции за правото на защита (Решение Solvay I, точка 17 по-горе, точка 59) и нарушението на правото на достъп до преписката, допуснато от Комисията в процедурата, предхождаща приемането на решението, може по принцип да доведе до отмяна на това решение, когато е накърнено правото на защита на засегнатото предприятие (Решение по дело Corus UK/Комисия, точка 251 по-горе, точка 127).

258 В това отношение е необходимо да се изследва дали правото на защита на жалбоподателя е накърнено, що се отнася до изложените срещу него твърдения за нарушения в изложението на възраженията и в обжалваното решение.

259 Съгласно съдебната практика нарушението на правото на защита трябва да се разглежда в зависимост от специфичните във всеки един случай обстоятелства, тъй като се определя основно от твърденията за нарушения, които Комисията поддържа, за да установи нарушението, в което обвинява съответното предприятие (Решение по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 224 по-горе, точка 127). Следователно трябва да се разгледат накратко твърденията за нарушения по същество, които Комисията поддържа в изложението на възраженията и в обжалваното решение (Решение Solvay I, точка 17 по-горе, точка 60).

260 Необходимо е също така да се изследва наличието на нарушение на правото на защита, като се вземат предвид конкретните доводи, изложени от засегнатото предприятие срещу обжалваното решение (вж. в този смисъл Решение ICI II, точка 17 по-горе, точка 59).

261 В конкретния случай обаче във връзка с настоящата жалба Общият съд разглежда развитите от жалбоподателя доводи и твърденията за нарушения по същество, съдържащи се в обжалваното решение, и стига до извода, че изтъкнатото от жалбоподателя правно основание трябва да бъде отхвърлено.

262 Тъй като в жалбата жалбоподателят изобщо не оспорва наличието на споразумението, посочено от Комисията в обжалваното решение, липсват данни, въз основа на които да се презумира, че в липсващите папки той е могъл да открие документи, чрез които да опровергае констатациите на Комисията. Освен това ако жалбоподателят не беше сключил посоченото в обжалваното решение споразумение, той можеше да изтъкне това в жалбата, дори при липсата на достъп до цялата преписка. Накрая, що се отнася до довода на жалбоподателя, изведен от липсата на обща политика за контрол върху пазара на сода, следва да се припомни, че както бе посочено в точка 215 по-горе, гаранционно споразумение като разглежданото може по дефиниция да отклони търговските потоци в друга посока.

263 Ето защо следва да се заключи, че не се установява, че жалбоподателят не е имал възможността да се запознае с всички документи, съдържащи се в преписката по разследване, които могат да са от значение за неговата защита. Всъщност макар жалбоподателят да не е имал достъп до всички документи, съдържащи се

в преписката по разследване, това обстоятелство в случая не му попречва да осигури защитата си срещу твърденията на Комисията за нарушения по същество, съдържащи се в изложението на възраженията и в обжалваното решение.

264 Следователно, с оглед на обстоятелствата в конкретния случай, обжалваното решение не следва да се отменя на основание, че пет „папки“, до които жалбоподателят никога не е имал достъп, са изчезнали от преписката. Следователно втората част от четвъртото правно основание, а оттам и четвъртото правно основание като цяло, трябва да се отхвърли.

2. *По исканията за отмяна или намаляване на глобата*

265 Исканията на жалбоподателя за отмяна или намаляване на глобата се състоят по същество от пет правни основания, изведени, първо, от неправилната преценка на тежестта на нарушението, второ, от неправилната преценка на продължителността на нарушението, трето, от неправилната преценка на Комисията за наличие на отегчаващи обстоятелства, четвърто, от наличието на смекчаващи обстоятелства, и пето, от несъразмерния характер на глобата, по-конкретно предвид изминалото време.

По първото правно основание, изведено от неправилната преценка на тежестта на нарушението

Доводи на страните

266 Жалбоподателят твърди, че Комисията трябва да спазва Насоките относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от Договора за ЕОВС (ОВ C 9,

1998 г., стр. 3; Специално издание на български език, 2007 г., глава 8, том 3, стр. 69; наричани по-нататък „Насоките относно метода за определяне на размера на глобите“). Що се отнася в конкретния случай до фактите, предхождащи приемането на Насоките, Комисията по принцип не била длъжна да ги вземе предвид при две условия: от една страна, когато посочените насоки възпроизвеждат принципите, наложени с практиката на Комисията, и от друга страна, когато те смекчават политиката на Комисията при определянето на размера на глобата.

267 Що се отнася до тежестта на нарушението, Комисията не обяснявала в каква степен твърдяното споразумение представлява споразумение за подялба на пазара, тъй като тази квалификация се явявала за пръв и единствен път в съображение 62 от обжалваното решение. Освен това Комисията не взела предвид незначителните количества, предмет на твърдяното споразумение. Накрая, Комисията нито мотивирала, нито доказала, че разглежданото споразумение се е прилагало при условията на строга поверителност.

268 Комисията оспорва изложените от жалбоподателя доводи.

Съображения на Общия съд

269 Като начало следва да се припомни, че макар Комисията да разполага с право на преценка при определяне на размера на всяка глоба, без да е длъжна да прилага точна математическа формула, Общият съд се произнася по силата на член 17 от Регламент № 17, при пълна юрисдикция да правораздава по смисъла на член 229 ЕО, по жалбите, подадени срещу решенията, с които Комисията определя дадена глоба, и следователно може да отменя, намалява или увеличава наложената глоба (Решение на Общия съд от 29 април 2004 г. по дело Tokai Carbon и др./Комисия, T-236/01, T-239/01, T-244/01—T-246/01, T-251/01 и T-252/01, Recueil, стр. II-1181, точка 165 и Решение по дело FNCBV и др./Комисия, точка 208 по-горе, точка 358).

270 На първо място, що се отнася до прилагането на Насоките относно метода за определяне на размера на глобите, следва да се припомни, че тъй като Решение 91/298 е отменено поради процесуално нарушение, Комисията е имала право да приеме ново решение, без да започва нова административна процедура.

271 При положение че съдържанието на обжалваното решение е почти еднакво с това на Решение 91/298 и че двете решения имат едни и същи мотиви, при определянето на размера на глобата в обжалваното решение се прилагат правилата, действащи към момента на приемането на Решение 91/298.

272 Всъщност Комисията възобновява процедурата от етапа, на който е допуснато процесуалното нарушение, и приема новото решение, без да преценява случая от гледна точка на правила, които не съществуват към момента на приемането на Решение 91/298. Приемането обаче на ново решение по дефиниция изключва прилагането на последващите първото приемане насоки.

273 Следователно Насоките относно метода за определяне на размера на глобите не са приложими в конкретния случай.

274 На второ място, следва да се отбележи, че Комисията счита, че нарушението, в което е обвинен жалбоподателят, а именно сключеното със CFK споразумение, е „тежко“ (съображение 62 от обжалваното решение).

275 В това отношение следва да се припомни, че съгласно съдебната практика размерът на глобите трябва да бъде определен в зависимост от обстоятелствата и тежестта на нарушението, а преценката на тежестта на нарушението, която е необходима, за да се определи размерът на глобата, трябва да бъде извършена

предвид по-конкретно естеството на наложените върху конкуренцията ограничения (вж. Решение на Общия съд от 23 февруари 1994 г. по дело CB и Europay/Комисия, Т-39/92 и Т-40/92, Recueil, стр. II-49, точка 143 и цитираната съдебна практика).

276 В конкретния случай следва да се отбележи, че практиката, в която е обвинен жалбоподателят, оправдава поне възприетата от Комисията квалификация на нарушението като „тежко“.

277 Всъщност разглежданото споразумение цели да ограничи конкуренцията на германския пазар, като гарантира на CFK, че определено количество натриев карбонат ще бъде изкупено, за да се запази равнището на цените.

278 В съображение 58 от обжалваното решение, чието съдържание не е оспорено от жалбоподателя, целта на разглежданото споразумение е представена, както следва:

„Неговата цел очевидно е да се създадат условия на изкуствена стабилност на пазара. В замяна на връщането към ценова политика, която Solvay не счита за увреждаща, на CFK се гарантира минимален дял от германския пазар. Като изтегля от пазара количеството, което CFK не може да продаде, Solvay създава положение, при което равнището на цените не може да бъде намалено в резултат на конкуренцията. От изтетите документи ясно личи, че споразуменията са били изпълнени и са предизвикали търсените последици. Поради самото си естество такива класически споразумения от вида „картел“ ограничават конкуренцията по смисъла на член 81, параграф 1 [ЕО].“

279 Така, противно на това, което твърди жалбоподателят, става въпрос за споразумение за подялба на пазара, в смисъл че засегнатите предприятия са се договорили да регулират на германска територия търговията с продукцията на CFK.

280 Картелите от този вид обаче са сред примерите за картели, които изрично са обявени за несъвместими с общия пазар в член 81, параграф 1, буква в) ЕО. Те всъщност са окачествени в съдебната практика като типични ограничения на конкуренцията (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 15 септември 1998 г. по дело European Night Services и др./Комисия, T-374/94, T-375/94, T-384/94 и T-388/94, Recueil, стр. II-3141, точка 136 и Решение от 27 юли 2005 г. по дело Brasserie nationale и др./Комисия, T-49/02—T-51/02, Recueil, стр. II-3033, точка 173).

281 На трето място, що се отнася до довода, изведен от незначителния характер на количествата, посочени в споразумението, достатъчно е да се припомни, че този довод вече бе разгледан и отхвърлен (вж. точки 218 и 219 по-горе).

282 На четвърто място, що се отнася до довода, изведен от липсата на поверителност при прилагането на споразумението, следва да се отбележи, че в съображение 47 от обжалваното решение се посочва следното:

„На 14 март 1989 г. се провежда заседание, на което присъстват високопоставени представители на CFK и на неговото дружество майка Kali & Salz, от една страна, и на DSW, от друга. Твърде показателно е, че за това заседание не е съставена никаква официална стенограма или протокол. Действително за него няма никаква следа нито при CFK, нито при Kali & Salz. Кратка ръкописна бележка за това заседание обаче е иззета от DSW.“

283 В жалбата жалбоподателят твърди по същество, че Комисията „нито мотивира, нито доказва“, че разглежданото споразумение се е прилагало при условия на строга поверителност. От своя страна Комисията поддържа, че липсва каквато и да било официална стенограма, и то въпреки че от DSW е иззета ръкописна бележка.

284 Все пак обстоятелството, че липсва официална стенограма, само по себе си не е достатъчно, за да се приеме, че споразумението е прилагано при условия на строга поверителност, доколкото, както признава Комисията, германското дъщерно дружество на жалбоподателя съставя вътрешна бележка във връзка с това заседание.

285 Следователно при преценката на тежестта на нарушението Комисията не е имала право да взема предвид поверителния характер на разглежданото споразумение.

286 Все пак предвид обстоятелството, че разглежданото споразумение представлява явно ограничение на конкуренцията, Комисията е имала право при всички случаи да квалифицира извършеното от жалбоподателя нарушение като тежко.

287 Следователно първото правно основание трябва да бъде отхвърлено.

По второто правно основание, изведено от неправилната преценка на продължителността на нарушението

Доводи на страните

288 Според жалбоподателя Комисията по никакъв начин не доказва, че за 1990 г. е гарантиран дори минимален обем на продажби. Ето защо дори нарушението да се приемело за установено, неговата продължителност трябвало да бъде намалена поне с една четвърт.

289 Комисията възразява, че в изложението на възраженията, което е изпратено на жалбоподателя и на CFK на 14 март 1990 г., се посочва, че нарушението е продължавало „до този ден“. Тя твърди, че така предоставя на заинтересованите предприятия възможност да я запознаят със своята гледна точка относно продължителността на нарушението. В отговорите си на изложението на възраженията обаче жалбоподателят и CFK просто отричат самото съществуване на споразумението, без да вземат отношение по въпроса за неговата продължителност, и не представят на Комисията никакви доказателства, въз основа на които тя да приеме, че нарушението е преустановено.

290 Комисията твърди, че предвид неправдоподобността на изложените от жалбоподателя и CFK доводи в техните отговори на възраженията, имала основание да заключи, че споразумението е продължило да действа през 1990 г. В това отношение Комисията се позовава на заключението на генералния адвокат сър Gordon Slynn по Решение на Съда от 7 юни 1983 г. по дело Musique Diffusion française и др./Комисия (100/80—103/80, Recueil, стр. 1825, 1914), в което той посочвал, че от момента, в който се установи наличието на картел, за този картел се презумира, че продължава да действа до доказване на противното. В конкретния случай Комисията твърди, че се основава на особени обстоятелства, които са свързани не с естеството на самото споразумение, а с дадените от въпросните предприятия обяснения във връзка с наличието на споразумение.

291 Накрая, според Комисията жалбоподателят, без да посочва кога споразумението е прекратено, се задоволява да твърди, че тя не доказва, че през 1990 г. е предоставена гаранция за обем на продажбите. Тя отбелязва, че през 1989 г. такава гаранция е предоставена и че обемът е увеличен във връзка със структурна политика, а не във връзка с отделни доставки.

Съображения на Общия съд

292 Като начало следва да се отбележи, че жалбоподателят оспорва датата на прекратяване на нарушението, но не поставя под въпрос началния момент на нарушението, за който в разпоредителната част на обжалваното решение се посочва „приблизително 1987 г.“

293 Съгласно съдебната практика на Общия съд за да се изчисли продължителността на дадено нарушение, което се изразява в ограничаване на конкуренцията, следва да се определи само срокът на действие на това споразумение, т.е. периодът от датата на неговото сключване до датата на неговото прекратяване (Решение по дело CMA CGM и др./Комисия, точка 71 по-горе, точка 280).

294 Продължителността на нарушението е съставна част на понятието за нарушение по член 81, параграф 1 ЕО, по отношение на която тежестта на доказване пада по правило върху Комисията. В това отношение съдебната практика изисква при липсата на доказателства, които могат да установят пряко продължителността на дадено нарушение, Комисията да основе решението си поне на доказателства, отнасящи се до факти, които са достатъчно близки по време, така че да може основателно да се приеме, че това нарушение е продължило без прекъсване между две точни дати (Решение на Общия съд от 7 юли 1994 г. по дело Dunlop Slazenger/Комисия, T-43/92, Recueil, стр. II-441, точка 79 и Решение от 16 ноември 2006 г. по дело Peróxidos Orgánicos/Комисия, T-120/04, Recueil, стр. II-4441, точка 51).

295 Това разпределение на тежестта на доказване обаче може да се променя, доколкото фактическите обстоятелства, които някоя от страните посочва, могат да породят задължение за другата страна да даде обяснение или обосновка, при липсата на което/която може да се заключи, че въпросните обстоятелства са доказани (Решение по дело Peróxidos Orgánicos/Комисия, точка 294 по-горе, точка 53; в този смисъл вж. също Решение по дело Aalborg Portland и др./Комисия, точка 224 по-горе, точка 79).

296 В конкретния случай в член 1 от обжалваното решение Комисията посочва, че жалбоподателят е нарушил член 81 ЕО, „участвайки приблизително от 1987 г. поне до края на 1990 г. в споразумение за подялба на пазари“. Освен това в съображение 60 от обжалваното решение тя се позовава на периода „от 1986 г. приблизително до края на 1990 г.“

297 За сметка на това в съображение 2 от обжалваното решение Комисията изтъква, че „от неизвестна дата през 1987 г. поне до 1989 г. Solvay и CFK участват

в споразумение или съгласувана практика, което/която е в противоречие с член 81 [ЕО] и по силата на което/която за 1987 г., 1988 г. и 1989 г. Solvay гарантира на CFK минимален обем на продажби“.

298 Следователно трябва да се приеме, че обжалваното решение съдържа противоречиви констатации относно прекратяването на нарушението.

299 Освен това в частта от обжалваното решение, отнасяща се до гаранционното споразумение (съображения 42—48), цифрови данни се посочват само до 1989 г., а в частта, отнасяща се до продължителността на нарушението, 1990 г. не е спомената (съображения 63—66).

300 Комисията, позовавайки се на заключението на генералния адвокат сър Gordon Slynn по дело Musique Diffusion française и др./Комисия, точка 290 по-горе, твърди, че след като е установено наличието на нарушението, съществува презумпция за неговото продължаване, и че в случая жалбоподателят е следвало да докаже, че през 1990 г. споразумението вече не се е прилагало.

301 Следва обаче да се подчертае, както бе отбелязано по-горе, че констатацията на Комисията, че разглежданото споразумение съществува до края на 1990 г., се съдържа единствено в разпоредителната част и в съображение 60 от обжалваното решение, в което са изложени изводите на Комисията за наличие на нарушение по член 81 ЕО, но не е обоснована нито в мотивите относно квалификацията на споразумението (съображения 53—59 от обжалваното решение), нито в тези относно продължителността на споразумението (съображения 63—66 от обжалваното решение). При тези обстоятелства и предвид противоречивостта на мотивите, съдържащи се в обжалваното решение по отношение на прекратяването на нарушението, посочената от Комисията презумпция не може да бъде приложена в случая, макар жалбоподателят да не представя никакви доказателства, че картелът е прекратен в края на 1989 г.

302 Всъщност дори да се предположи, че са налице особени обстоятелства, при които е възможно прехвърляне на доказателствената тежест по отношение на продължителността на дадено нарушение (вж. в този смисъл Решение на Общия съд от 15 март 2000 г. по дело Cimenteries CBR и др./Комисия, Т-25/95, Т-26/95, Т-30/95—Т-32/95, Т-34/95—Т-39/95, Т-42/95—Т-46/95, Т-48/95, Т-50/95—Т-65/95, Т-68/95—Т-71/95, Т-87/95, Т-88/95, Т-103/95 и Т-104/95, Recueil, стр. II-491, точки 2801—2804), от това не следва, че в решението, установяващо нарушение на член 81, параграф 1 ЕО, Комисията не е длъжна да докаже докога е продължило нарушението и да даде сведения за тази продължителност, ако разполага с такива.

303 С оглед на гореизложеното Комисията, върху която по правило пада доказателствената тежест, не доказва, че разглежданото нарушение е продължило до края на 1990 г.

304 Ето защо следва да се приеме, че разглежданото нарушение се извършва в периода 1987—1989 г., а не в периода 1987—1990 г. Следователно член 1 от обжалваното решение трябва да се отмени, доколкото в него се установява, че жалбоподателят нарушава разпоредбите на член 81 ЕО, като участва от 1987 г. приблизително поне до края на 1990 г. в споразумение за подялба на пазари.

305 При тези обстоятелства обжалваното решение следва да се измени, като размерът на наложената на жалбоподателя глоба се намали с 25 %.

306 Следователно размерът на глобата трябва да бъде намален със 750 000 EUR.

По третото правно основание, изведено от неправилната преценка на Комисията за наличие на отегчаващи обстоятелства

Доводи на страните

307 Според жалбоподателя Комисията нито мотивира, нито обоснова квалификацията на неговото положение на разглеждания пазар като господстващо, поради което тази квалификация трябва да бъде отхвърлена.

308 Освен това обжалваното решение не доказвало, че твърдяното нарушение е извършено умишлено.

309 Комисията твърди, че в съображения 18 и 22 от обжалваното решение се посочва, че в качеството си на най-големия производител в Германия и в Общността, с пазарен дял съответно 52 % и 60 %, жалбоподателят има господстващо положение. Според Комисията тази обосновка трябва да се преценява от гледна точка на Решение 91/299 от същия ден.

310 Освен това умишленият характер на нарушението бил посочен в обжалваното решение. Всъщност от съображение 58 било видно, че страните напълно съзнателно участват в споразумение, ограничаващо конкуренцията на пазара.

Съображения на Общия съд

311 Като начало следва да се отбележи, че съгласно съображение 64 от обжалваното решение:

„За да определи размера на глобата, която да се наложи на всеки производител, Комисията взема предвид господстващото положение на Solvay на пазара като най-голям производител в Германия и в Общността. Solvay счита, че в това качество носи особена отговорност, що се отнася до осигуряването на „стабилността“ на пазара. CFK е сравнително малък производител на сода, но доброволно участва в тайната практика.“

312 Освен това в съображение 65 от обжалваното решение се посочва следното:

„Нарушението е извършено умишлено и двете страни напълно са съзнавали очевидната несъвместимост на техните споразумения с общностното право.“

313 Що се отнася до довода на жалбоподателя, според който Комисията не мотивира квалификацията на неговото положение на разглеждания пазар като господстващо, следва да се посочи следното.

314 Съгласно съдебната практика понятието за господстващо положение се отнася до положение на икономическа мощ, даващо на съответния субект властта да препятства поддържането на ефективна конкуренция на съответния пазар, като му предоставя възможността да действа в значителна степен независимо спрямо своите конкуренти, своите клиенти и накрая спрямо потребителите. Без значение дали е индивидуален или колективен, правният субект, който притежава повече

от 50 % от пазара, може да има такава независимост (Решение на Общия съд от 30 септември 2003 г. по дело Atlantic Container Line и др./Комисия, T-191/98, T-212/98—T-214/98, Recueil, стр. II-3275, точки 931 и 932).

315 В обжалваното решение обаче Комисията посочва, че „[жалбоподателят] е главният производител с почти 60 % от общия пазар на Общността“ (съображение 18) и че неговият дял от германския пазар е „52 %“ (съображение 22).

316 Ето защо твърдението за нарушение, изведено от липсата на мотиви в обжалваното решение по отношение на господстващото положение на жалбоподателя, трябва да бъде отхвърлено.

317 След това, ако се предположи, че жалбоподателят изтъква правно основание по същество, отнасящо се до липсата на господстващо положение, същото е недопустимо. Всъщност жалбоподателят се задоволява да посочи следното:

„Що се отнася до липсата на господстващо положение на разглежданите пазари на натриев карбонат, [той] препраща Общия съд към доводите във връзка с подадената на този ден от [него] жалба срещу решението по делото на основание член 82 ЕО. Жалбоподателят прилага съответните страници от тази жалба към настоящата жалба.“

318 Съгласно съдебната практика на Общия съд обаче, с оглед на гарантиране на правната сигурност и на доброто правораздаване, за да бъде допустима жалбата, е необходимо основните правни и фактически обстоятелства, на които тя се основава, да следват поне обобщено, но по логичен и разбираем начин от текста на самата жалба. Въпреки че този текст може да бъде обоснован и допълнен по конкретни въпроси чрез препращане към определени пасажи от приложени към него доказателства, общото препращане към други документи, дори когато са

приложени към жалбата, не заличава липсата на съществените обстоятелства в жалбата. Освен това Общият съд не следва да търси и открива в приложенията правните основания и доводите, които би могъл да приеме, че представляват основанието на жалбата, тъй като приложенията имат чисто доказателствена и инструментална функция. Това тълкуване на член 44, параграф 1, буква в) от Процедурния правилник разглежда условията за допустимост на писмената реплика, която е предназначена съгласно член 47, параграф 1 от същия регламент да допълни жалбата (Решение PVC II на Общия съд, точка 25 по-горе, точки 39 и 40).

319 Що се отнася до довода на жалбоподателя, според който обжалваното решение не доказва, че твърдяното нарушение е извършено умишлено, и не съдържа мотиви в тази насока, се налагат следните изводи.

320 Съгласно постоянната съдебна практика за да може да се счита, че нарушението на съдържащите се в Договора за ЕО правила на конкуренция е извършено умишлено, не е необходимо предприятието да съзнава, че нарушава конкуренцията, а е достатъчно то да не може да не знае, че деянието, в което е обвинено, цели да ограничи конкуренцията, като е без значение дали предприятието съзнава или не, че нарушава член 81 ЕО (вж. Решение по дело Brasserie nationale и др./Комисия, точка 280 по-горе, точка 155 и цитираната съдебна практика).

321 Предвид тази съдебна практика и при наличието на споразумение за подялба на пазара жалбоподателят не може да не знае, че разглежданото споразумение цели да ограничи конкуренцията, поради което следва да се приеме, че нарушението е извършено умишлено.

322 Освен това е уместно да се приеме, че в това отношение обжалваното решение е достатъчно мотивирано. Всъщност в съображения 57 и 58 от обжалваното решение Комисията констатира, че разглежданото споразумение е насочено към ограничаване на конкуренцията и че „неговата цел явно е да създаде условия на изкуствена стабилност на пазара“. Освен това в съображение 65 от обжалваното решение тя посочва, че двете страни напълно са съзнавали очевидната несъвместимост на техните споразумения с общностното право.

323 Следователно Комисията мотивира обжалваното решение в достатъчна от правна гледна точка степен.

324 Следва да се допълни, че по тези въпроси е изключено жалбоподателят да намери в липсващите папки полезни за неговата защита доказателства.

325 Всъщност, от една страна, тъй като господстващото положение на жалбоподателя е установено главно въз основата на притежавания от него пазарен дял, липсват данни, по силата на които да се презумира, че жалбоподателя е могъл да открие в липсващите папки документи, оборващи констатацията, че той има господстващо положение на пазара на натриев карбонат (вж. в този смисъл Решение ICI II, точка 17 по-горе, точка 61).

326 Освен това що се отнася до обстоятелството, че нарушението е извършено умишлено, изключено е жалбоподателят да намери в изчезналите папки документи, полезни за неговата защита, тъй като не е необходимо предприятието да съзнава, че нарушава член 81 ЕО.

327 Ето защо третото правно основание следва да се отхвърли.

По четвъртото правно основание, изведено от наличието на смекчаващи обстоятелства

328 Четвъртото правно основание се състои от две части, изведени съответно от сътрудничеството на жалбоподателя с Комисията и липсата на последици върху конкуренцията.

По първата част, изведена от сътрудничеството на жалбоподателя с Комисията

329 Жалбоподателят твърди, че сътрудничи на разследването както по време на проверките, извършени от Комисията в неговите помещения, така и като отговаря на исканията ѝ за сведения.

330 Съгласно член 11 от Регламент № 17, озаглавен „Искане за сведения“:

„4. Собствениците на предприятията или техните представители, а в случаите на юридически лица, дружества или сдружения, които не са юридически лица — лицата, упълномощени да ги представляват по закон или по силата на техния учредителен акт, са длъжни да осигурят поисканите сведения.

5. Ако дадено предприятие или сдружение от предприятия не осигури поисканите сведения в определения от Комисията срок или предостави непълни сведения Комисията ги иска с решение. В това решение се уточняват исканите сведения, определя се подходящ срок, в който те трябва да бъдат представени, и се посочват санкциите, предвидени в член 15, параграф 1, [буква] б) и в член 16, параграф 1, [буква] в), както и правото на обжалване на решението пред Съда.“

331 От постоянната съдебна практика следва, че сътрудничество при разследването, което не надхвърля произтичащото от задълженията на предприятията по силата на член 11, параграфи 4 и 5 от Регламент № 17, не оправдава намаляване на глобата (Решение на Общия съд от 10 март 1992 г. по дело Solvay/Комисия, T-12/89, Recueil, стр. II-907, точки 341 и 342 и Решение на Общия съд от 18 юли 2005 г. по дело Scandinavian Airlines System/Комисия, T-241/01, Recueil, стр. II-2917, точка 218). Обратно, такова намаляване е оправдано, когато предприятието предоставя сведения, далеч надхвърлящи сведенията, които Комисията може да изиска по силата на член 11 от Регламент № 17 (Решение на Общия съд от 9 юли 2003 г. по дело Daesang и Sewon Europe/Комисия, T-230/00, Recueil, стр. II-2733, точка 137).

332 В случая обаче жалбоподателят се задоволява да твърди, че отговаря на отправените до него искания за сведения. Тъй като представлява изпълнение на задълженията на жалбоподателя, това поведение не може да бъде смекчаващо обстоятелство.

333 Що се отнася до твърдяното сътрудничество на жалбоподателя с Комисията по време на извършените проверки в неговите помещения, следва да се отбележи, че това поведение също представлява изпълнение на задълженията на предприятието и не може да бъде смекчаващо обстоятелство.

334 Ето защо първата част от четвъртото правно основание следва да се отхвърли.

По втората част, изведена от липсата на последици върху конкуренцията

335 Жалбоподателят твърди, че Комисията е трябвало да вземе предвид, че поради разглежданите незначителни количества твърдяното споразумение няма последици върху конкуренцията.

336 В това отношение е достатъчно да се припомни, че споразумението между жалбоподателя и CFK, което представлява 16,57 % от германския пазар през 1987 г., не може да се счита за споразумение, отнасящо се до незначителни количества (вж. точки 218 и 219 по-горе).

337 Ето защо доводът на жалбоподателя, който не е издържан от фактическа страна, трябва да бъде отхвърлен.

338 Следователно втората част от четвъртото правно основание, а оттам и четвъртото правно основание като цяло, трябва да се отхвърли.

По петото правно основание, изведено от несъразмерността на глобата, по-конкретно предвид изминалото време

339 Според жалбоподателя Комисията е трябвало да вземе предвид факта, че от прекратяването на твърдяното нарушение са изминали повече от единадесет години. Жалбоподателят се пита какъв е „понастоящем“ наказателният и възпиращият характер на глобата, след като той съобразява търговската си политика с изискванията на Комисията. Освен това той не вижда как може да се обоснове възпиращият характер на глобата по отношение на трети предприятия.

340 В това отношение следва да се припомни, че Комисията правилно приема, че нарушението, в което е обвинен жалбоподателят, е „тежко“. В съображение 62 от обжалваното решение тя посочва по-конкретно, че по самото си естество споразуменията за подялба на пазарите представляват съществени ограничения на конкуренцията и че в случая страните са ограничили конкуренцията между тях посредством механизъм за създаване на изкуствени условия за стабилност на пазара.

341 Ето защо Комисията правилно налага глоба на жалбоподателя.

342 Само за сведение, следва да се отбележи, че Насоките относно метода за определяне на размера на глобите, въпреки че не са приложими в конкретния случай, предвиждат, че за „тежките“ нарушения началният размер при изчисляването на евентуалната глоба е от 1 милион до 20 милиона евро.

343 Що се отнася до изминалото време, от разглеждането на първото правно основание следва, че по настоящото дело Комисията спазва разпоредбите на Регламент № 2988/74, както и принципа на разумния срок. Ето защо Комисията не може да бъде упрекната, че е закъсняла с приемането на обжалваното решение.

344 Освен това от съдебната практика е видно, че при определянето на размера на глобите за нарушение на правото на конкуренцията Комисията трябва да вземе предвид не само тежестта на нарушението и конкретните обстоятелства, но и контекста, в който е извършено посоченото нарушение, и да следи за възпиращия характер на взетата от нея мярка, особено във връзка с нарушенията, които имат особено вредоносни последици за целите на Общността (Решение по дело Musique diffusion française и др./Комисия, точка 290 по-горе, точка 106 и Решение на Общия съд от 5 април 2006 г. по дело Degussa/Комисия, T-279/02, Recueil, стр. II-897, точка 272).

345 Следователно глобата, дори ако е наложена отново след известен период от време, не може да загуби своя наказателен и възпиращ характер, при положение че се установи, както в случая, че съответното предприятие е извършило тежко нарушение на правото на конкуренцията.

346 Ето защо петото правно основание следва да се отхвърли.

347 В заключение, обжалваното решение следва да се отмени, тъй като в него неправилно се приема, че нарушението е извършено в периода от 1987 г. приблизително до края на 1990 г.

348 Следователно размерът на наложената на жалбоподателя глоба трябва да се определи на 2,25 милиона евро.

По съдебните разноски

349 Съгласно член 87, параграф 3 от Процедурния правилник Общият съд може да разпредели съдебните разноски или да реши всяка страна да понесе направените от нея разноски, ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания.

350 В случая исканията на жалбоподателя са обявени за частично основателни. С оглед на конкретните обстоятелства Общият съд счита за правилно жалбоподателят да понесе три четвърти от направените от него съдебни разноски, както и три четвърти от тези на Комисията, а последната да понесе една четвърт от направените от нея разноски и една четвърт от тези на жалбоподателя.

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД

реши:

1) **Отменя член 1 от Решение 2003/5/ЕО на Комисията от 13 декември 2000 година относно процедура по прилагане на член 81 [ЕО] (дело COMP/33.133 — Б: Натриев карбонат — Solvay, CFK) в частта, в която се приема за установено, че през 1990 г. Solvay SA нарушава разпоредбите на член 81 ЕО.**

2) **Определя размера на наложената на Solvay глоба на 2,25 милиона евро.**

3) Отхвърля жалбата в останалата ѝ част.

4) Жалбоподателят понася три четвърти от направените от него разноски и три четвърти от тези на Европейската комисия.

5) Комисията понася една четвърт от направените от нея разноски и една четвърт от тези на жалбоподателя.

Meij Vadapalas Dittrich

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 17 декември 2009 година.

Подписи

Съдържание

Обстоятелства в основата на спора . . . II - 4794

Производство . . . II - 4794

Искания на страните . . . II - 4809

От правна страна . . . II - 4810

1. По исканията за отмяна на обжалваното решение . . . II - 4810

По първото правно основание, изведено от изминалото време . . . II - 4811

По първата част, изведена от неправилното прилагане на правилата за погасителната давност . . . II - 4811

— Доводи на страните . . . II - 4811

— Съображения на Общия съд . . . II - 4813

По втората част, изведена от нарушението на принципа на разумния срок . . . II - 4818

— Доводи на страните . . . II - 4818

— Съображения на Общия съд . . . II - 4820

По второто правно основание, изведено от нарушаването на съществени процесуални правила . . . II - 4825

По първата част, изведена от нарушението на принципа на колегиалност . . . II - 4826

— Доводи на страните . . . II - 4826

— Съображения на Общия съд . . . II - 4827

По втората част, изведена от нарушението на принципа на правната сигурност II - 4829

— Доводи на страните . . . II - 4829

— Съображения на Общия съд . . . II - 4830

По третата част, изведена от нарушението на правото на жалбоподателя отново да бъде изслушан . . . II - 4833

— Доводи на страните . . . II - 4833

— Съображения на Общия съд . . . II - 4835

По четвъртата част, изведена от липсата на ново допитване до консултативния комитет по ограничителни практики и господстващо положение . . . . . II - 4837

— Доводи на страните . . . . . II - 4837

— Съображения на Общия съд . . . . . II - 4838

По петата част, изведена от незаконния състав на консултативния комитет по ограничителни практики и господстващо положение . . . . . II - 4840

— Доводи на страните . . . . . II - 4840

— Съображения на Общия съд . . . . . II - 4840

По седмата част, изведена от нарушението на принципите на безпристрастност, добра администрация и пропорционалност . . . . . II - 4841

— Доводи на страните . . . . . II - 4841

— Съображения на Общия съд . . . . . II - 4842

По третото правно основание, изведено от липсата на засягане на търговията между държавите членки . . . . . II - 4843

Доводи на страните . . . . . II - 4843

Съображения на Общия съд . . . . . II - 4845

По четвъртото правно основание, изведено от нарушението на правото на достъп до преписката . . . . . II - 4848

По първата част, изведена от наличието на полезни за защитата документи сред документите в преписката, с които жалбоподателят се запознава в рамките на процесуално-организационните действия . . . . . II - 4850

— Доводи на страните . . . . . II - 4850

— Съображения на Общия съд . . . . . II - 4851

По втората част, изведена от невъзможността на жалбоподателя да се запознае с цялата преписка . . . . . II - 4852

— Доводи на страните . . . . . II - 4852

— Съображения на Общия съд . . . . . II - 4853

2. По исканията за отмяна или намаляване на глобата . . . . . II - 4859

По първото правно основание, изведено от неправилната преценка на тежестта на нарушението . . . . . II - 4859

Доводи на страните . . . . . II - 4859

Съображения на Общия съд . . . . . II - 4860

По второто правно основание, изведено от неправилната преценка на продължителността на нарушението . . . . . II - 4864

Доводи на страните . . . . . II - 4864

Съображения на Общия съд . . . . . II - 4865

По третото правно основание, изведено от неправилната преценка на Комисията за наличие на отегчаващи обстоятелства . . . . . II - 4869

Доводи на страните . . . . . II - 4869

Съображения на Общия съд . . . . . II - 4870

По четвъртото правно основание, изведено от наличието на смекчаващи обстоятелства . . . . . II - 4873

По първата част, изведена от сътрудничеството на жалбоподателя с Комисията II - 4874

По втората част, изведена от липсата на последици върху конкуренцията . . . II - 4875

По петото правно основание, изведено от несъразмерността на глобата, по-конкретно предвид изминалото време . . . . . II - 4876

По съдебните разноски . . . . . II - 4878